

รายงานการวิจัย

การศึกษาวิถีชีวิตของชุมชน : กรณีศึกษาครอบครัวชุมชนบ้านไม้ฝาด
ตำบลไม้ฝาด อำเภอสีกา จังหวัดตรัง

The study of the way of life on the community: A case study of community's
Ban Mai Fad, Tambon Maifad, Sikoa district, Trang province.

นางพ้องศรี พัฒนมณี

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
ประจำปี 2554

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องการศึกษาวิถีชีวิตของชุมชน : กรณีศึกษาครอบครัวชุมชนบ้านไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง สำเร็จได้ด้วยดี เพราะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีในการให้ข้อมูลจากบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ชาวบ้านในชุมชนบ้านไม้ฝาด ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้คำแนะนำในการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการประมง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่ให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานวิจัย รวมทั้งบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์โกสินทร์ พัฒนมณี ที่ให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี และที่ขาดไม่ได้คือชาวบ้านในชุมชนบ้านไม้ฝาดที่ให้ความร่วมมือในการวิจัย จึงขอขอบคุณมา ณ ที่นี้

ผ่องศรี พัฒนมณี

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิถีชีวิตของชุมชน : กรณีศึกษาครอบครัวชุมชนบ้านไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างครอบครัว การเลือกคู่ ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว การประกอบอาชีพ การศึกษา จริยธรรม และศึกษาการเปลี่ยนแปลงชุมชน หลังการตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ผลการศึกษา พบว่า 1) โครงสร้างครอบครัว จำนวน 252 ครอบครัว หรือ 68.48 เปอร์เซ็นต์ เป็นครอบครัวเดี่ยว 116 ครอบครัว หรือ 31.52 เปอร์เซ็นต์ เป็นครอบครัวขยาย 2) ครอบครัวส่งเสริมให้เลือกคู่ครองด้วยตนเอง มีการแต่งงานกับคนต่างถิ่นมากขึ้น 3) ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวแบบพึ่งพาอาศัยกันและอยู่ร่วมกันเป็นระบบเครือญาติ 4) ครอบครัวให้การสั่งสอนให้เด็กตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา 5) ส่งเสริมให้เด็กเรียนสูงขึ้น ปลูกฝังไม่ให้ดื่มสุรา ไม่ให้สูบบุหรี่ ส่งเสริมให้ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาและส่งเสริมให้มีส่วนร่วมกับการทำกิจกรรมสาธารณะ 6) มีการเปลี่ยนแปลงขนาดของครอบครัวเป็นขนาดกลางและขนาดเล็ก ใช้ภาษาถิ่นใต้สื่อสาร 7) หลังการตั้งมหาวิทยาลัย ชุมชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น มีการทำธุรกิจหลากหลายชนิดเพิ่มมากขึ้น สังคมเปลี่ยนจากสังคมชนบท เป็นสังคมเมือง มีปัญหาของวัยรุ่นมากขึ้น ปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น มีปัญหาขยะ

คำสำคัญ : วิถีชีวิตของชุมชน, สถาบันครอบครัว

Abstract

The research in this study is the way of life of the community: A case study of community's Ban Mai Fad, Tambon Maifad, Siko district, Trang province. The aim to study is the structure of the family, how to choose a pair of family members, relationships, occupation of the person in the family, education and ethics in the community, effects of cultural change in the community, the community after the founding of Rajamangala University of Technology Srivijaya, Trang campus. The results showed that: 1) Family structure 252 families, 31.52 percent is single family and 116 families, 31.52 percent is the extended family. 2) Families are encouraged to choose their own spouses, to marry a stranger much more. 3) Family relationships of persons in interdependent and live together as a kinship. 4) Families to teach children to recognize the importance of education. 5) Encourage the child to learn at a higher level. Teach children not to drink alcohol, smoke. Encouraged to practice religious activities and encourage participation with the public events. 6) Change the size of a family is a family of medium-sized and small. Take dialect to communicate. 7) Community changed after the founding of University. Increasing income. There are various types of business increase. Social change from a rural society to an urban society. More problems of teenagers. Environmental issues such as waste problems.

Keywords : Community life, Family institution

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	I
บทคัดย่อภาษาไทย	II
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	III
สารบัญตาราง	IV
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	1
ขอบเขตของการวิจัย	1
นิยามศัพท์เฉพาะ	2
ประโยชน์ที่ได้รับ	2
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
สถาบันทางสังคม	3
ครอบครัว	4
โครงสร้างครอบครัว	7
วัฒนธรรม	7
ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม	8
การขัดเกลาทางสังคม	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
กรอบแนวคิดในการวิจัย	13
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	14
ศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เป็นแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
การเลือกพื้นที่ในการวิจัยและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล	17
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	14
การเก็บรวบรวมข้อมูล	15
การวิเคราะห์ข้อมูล	15
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	16
ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของชุมชน	16
ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	18
ตอนที่ 3 ข้อมูลโครงสร้างครอบครัว การเลือกคู่ครอง ความสัมพันธ์ในครอบครัว	32
การประกอบอาชีพ การศึกษาและจริยธรรมในชุมชนบ้านไม้ฝาด	
ตอนที่ 4 การเปลี่ยนแปลงชุมชนบ้านไม้ฝาดหลังการตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย	35
วิทยาเขตตรัง	
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	37
สรุปผลวิจัย	37
การอภิปรายผล	37

สารบัญ(ต่อ)

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป
บรรณานุกรม

หน้า

39

40

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 จำนวนประชากรแยกตามเพศและอายุ	32
ตาราง 2 ศาสนาของประชากร	33
ตาราง 3 ระดับการศึกษา	33
ตาราง 4 อาชีพของประชากร	34
ตาราง 5 รายได้เฉลี่ยครัวเรือน	34
ตาราง 6 ประเภทของครอบครัว	35

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

“ครอบครัว” เป็นสถาบันสังคมแรกเริ่มที่มีความสำคัญที่สุด เพราะเป็นสถาบันพื้นฐานที่มีบทบาทสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับมนุษย์ทุกคนในสังคม เป็นสถาบันแรกที่ทำหน้าที่ทางสังคมในการถ่ายทอดค่านิยม ปลูกฝังความเชื่อ สร้างเสริมทัศนคติ กำหนดบุคลิกภาพ วิธีประพฤติปฏิบัติตน รวมทั้งการสร้างบรรทัดฐานทางสังคมให้แก่สมาชิกรุ่นใหม่ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาสังคมและประเทศโดยรวมครอบครัวจึงเปรียบเสมือนจักรกลชิ้นแรกที่ทำหน้าที่หล่อหลอมบุคลิกภาพของบุคคลให้เป็นไปตามที่สังคมต้องการ นำไปสู่การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ขณะเดียวกันยังเป็นแหล่งให้ความช่วยเหลือ ดูแล เยียวยา บำบัด ฟื้นฟู ในยามที่ต้องเผชิญกับปัญหาวิกฤตที่มากระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิตของสมาชิกในครอบครัวอีกด้วย และครอบครัวยังถือเป็นหน่วยเศรษฐกิจย่อยที่สุดที่มีความสำคัญสูงต่อระบบเศรษฐกิจส่วนรวม ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการผลิต การบริโภค และการออม ที่ต้องเริ่มจากครอบครัวก่อนทั้งสิ้น รวมทั้งเป็นรากฐานการสร้างชุมชนและสังคมที่เข้มแข็งอีกด้วย

อาจกล่าวได้ว่า “สถาบันครอบครัว” เป็นทุนทางสังคมที่สำคัญในการพัฒนาคนและประเทศชาติให้เจริญมั่นคงอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมไทยที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นในเรื่องความเป็นครอบครัวที่เข้มแข็งมีระบบเครือญาติ และสายใยผูกพันมาช้านาน อย่างไรก็ตาม บทบาทของสถาบันครอบครัวเริ่มมีแนวโน้มอ่อนแอลงไม่สามารถปรับตัวต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมอย่างรู้เท่าทันทำให้เกิดความอ่อนแอ และมีผลทำให้เกิดปัญหาสังคมในรูปแบบต่างๆ ติดตามมามากขึ้น

ดังนั้น ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ควรเริ่มต้นแก้ไขที่ครอบครัว ถ้าครอบครัวขาดความรักความอบอุ่น เด็กก็จะหันเข้าหาอบายมุข ติดกระแสบริโภคนิยม ถูกยั่วยุให้ทำทุกอย่างแลกกับชีวิตฟุ้งเฟ้อ แม้แต่ การ “ขายร่างกายสร้างตัว” และนิสัยเสียงชอบ “รวยลัดนิ้วดวง” ทำทุกอย่างแบบขาดสติ ขาดผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดี ดังนั้นครอบครัวคือ รากฐานอันมั่นคงควรให้ความรักความอบอุ่น เอาใจใส่ รวมทั้งโรงเรียน ครู หรือคนใกล้ชิด ควรเป็นที่ปรึกษา คอยให้กำลังใจ หรือให้ออกาสสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้และค้นหาศักยภาพตนเองก็จะสามารถช่วยหล่อหลอม ปลูกฝังให้เยาวชนที่จะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า เป็นคนดีของสังคมต่อไป”

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างครอบครัว การเลือกคู่ครอง ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว การประกอบอาชีพ การศึกษาและจริยธรรมในชุมชนบ้านไม้ฝาด
2. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของชุมชนหลังการก่อตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่และประชากร

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ ชุมชนบ้านไม้ฝาด หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง เหตุผลในการเลือกครั้งนี้ เนื่องจากเป็นชุมชนที่เก่าแก่และก่อตั้งมานาน เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ไม่ไกลจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ซึ่งผู้วิจัยสามารถออกไปเก็บข้อมูลได้สะดวก

2. แหล่งข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในชุมชน

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

3.1 สภาพทั่วไปของชุมชน

3.2 โครงสร้างครอบครัว การเลือกคู่ครอง ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว การประกอบอาชีพ การศึกษาและจริยธรรมในชุมชนบ้านไม้ฝาด การเปลี่ยนแปลงของชุมชนหลังการก่อตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

นิยามศัพท์เฉพาะ

วิถีชีวิต หมายถึง การดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่ในแต่ละวัน

วิถีชีวิตของชุมชน หมายถึง การดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่ในแต่ละวันของกลุ่มสมาชิก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบข้อมูลทั่วไปของชุมชนบ้านไม้ฝาดในปัจจุบัน เช่น ข้อมูลการกระจายของวัยประชากรในชุมชน ระดับการศึกษา การนับถือศาสนา และภาษาพูด และสภาพเศรษฐกิจของชุมชน
2. ทราบข้อมูลโครงสร้างครอบครัว การเลือกคู่ครอง ความสัมพันธ์ในครอบครัว การประกอบอาชีพ การศึกษาและจริยธรรมในชุมชนบ้านไม้ฝาด
3. ทราบการเปลี่ยนแปลงของชุมชนบ้านไม้ฝาดหลังการก่อตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัย เรื่อง การศึกษาวิถีชีวิตของชุมชน : กรณีศึกษารอบครัวชุมชนบ้านไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสนา จังหวัดตรัง ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า หลักการและทฤษฎีของสถาบันทางสังคมและวัฒนธรรม รวมไปถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งครอบคลุมหัวข้อต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. สถาบันทางสังคม
2. ครอบครัว
3. โครงสร้างครอบครัว
4. วัฒนธรรม
5. ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม
6. การขัดเกลาทางสังคม
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. สถาบันทางสังคม (Social Institution)

1.1 ความหมายของสถาบันทางสังคม

ราชบัณฑิตยสถาน (2524 : 190-191) ได้ให้ความหมายของคำว่า สถาบันทางสังคม (Social Institution) ไว้ 2 ความหมายดังนี้ คือ

1. หมายถึง แบบอย่างพฤติกรรมที่ตั้งขึ้นและปฏิบัติสืบต่อกันมา และเป็นที่ยอมรับกันในสังคม เช่น ประเพณีต่าง ๆ ก็ถือว่ามีลักษณะเป็นสถาบัน ในวิชาสังคมวิทยา จัดสถาบันต่าง ๆ เป็นประเภทใหญ่ ๆ เช่น สถาบันเกี่ยวกับเศรษฐกิจ (กรรมสิทธิ์ทรัพย์สินส่วนบุคคล การธนาคาร การผลิต ฯลฯ) สถาบันเกี่ยวกับครอบครัว (การแต่งงาน การหมั้น การรับมรดก การสืบตระกูล) สถาบันทำหน้าที่ควบคุมทางสังคมและตอบสนองความต้องการจำเป็นขั้นมูลฐานทางสังคม เช่น สถาบันสมรส ทำหน้าที่ควบคุมความสัมพันธ์ระหว่างชายกับหญิง และยังเป็นการตอบสนองความต้องการทั้งของบุคคล (เช่น ความต้องการทางเพศ) และของสังคม (เช่น ความจำเป็นต้องมีการอบรมสมาชิกใหม่ของสังคม)

2. หมายถึง องค์กรสาธารณะหรือกึ่งสาธารณะมีคณะบุคคลทำหน้าที่อำนวยความสะดวกและโดยปกติแล้วมีอาคารเป็นที่ตั้งที่ทำงาน องค์กรเหล่านี้ตั้งขึ้นหรือได้รับมอบอำนาจให้ทำงานตามวัตถุประสงค์ที่เป็นที่ยอมรับกันในสังคม ตัวอย่างขององค์กรที่เป็นสถาบัน เช่น วิทยาลัยและมหาวิทยาลัย สถานศึกษาที่เลี้ยงเด็กกำพร้า โรงพยาบาล และโรงงาน ฯลฯ

Eshleman (2000 : 368) ให้ความหมายสถาบันสังคมว่า ระบบต่างๆ ของการพัฒนา ค่านิยม ตำแหน่งและกิจกรรมต่างๆที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อบรรจุเป้าหมายของสังคมสถาบันสังคมเป็นพื้นฐานที่ทำให้สังคมอยู่รอดได้

สรุปสถาบันสังคม คือ แบบแผนพฤติกรรมที่เป็นมาตรฐานของสังคมที่มีขึ้นเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานทางสังคม และทำหน้าที่ต่างๆ เพื่อให้สังคมคงสภาพอยู่ได้

1.2 ลักษณะของสถาบันสังคม

ลักษณะเด่นของสถาบันสังคมมี 5 ประการดังนี้

1. External Reality หมายถึง สถาบันสังคมอยู่นอกตัวมนุษย์แต่มีอำนาจ มีอิทธิพลต่อมนุษย์

ทุกคนในสังคม

2. Objectivity สถาบันสังคมเป็นสิ่งที่คนจำนวนมากของสังคมยอมรับว่าเหมาะสมดีงาม ควรปฏิบัติ

3. Coerciveness สถาบันสังคมมีอำนาจเป็นทางการที่จะลงโทษผู้กระทำผิดกฎหมายต่างๆ

4. Moral Authority สถาบันสังคมมีอำนาจทางอ้อมบังคับให้ปฏิบัติตามในระดับย่อย เช่น พ่อแม่ บังคับลูกได้ระดับหนึ่งเท่านั้น

5. Historicity สถาบันสังคมมักเกิดขึ้นมานานแล้ว และจะยังคงมีอยู่ตลอดไป

1.3 องค์ประกอบของสถาบันสังคม

องค์ประกอบของสถาบันสังคม ประกอบด้วย

1. บรรทัดฐาน ประกอบด้วยบรรทัดฐานย่อย 3 อย่าง คือ วิถีชาวบ้าน จารีตและกฎหมาย

2. ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่คนจำนวนมากในสังคมให้คุณค่าและเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดี ควรปฏิบัติ

3. ความเชื่อ หมายถึง ความคิดของคนจำนวนมากในสังคมเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ เช่น คนไทยส่วนมากเชื่อเรื่องเวรกรรม การทำบุญและเรื่องอื่นๆ

1.4 ประเภทของสถาบันสังคม

โดยทั่วไปทุกสังคมมีสถาบันสังคมหลักอยู่ 5 สถาบัน คือ สถาบันครอบครัว สถาบันการเมือง การปกครอง สถาบันเศรษฐกิจ สถาบันการศึกษาและสถาบันศาสนา

2. ครอบครัว

2.1 ความหมายครอบครัว

ครอบครัว คือ กลุ่มบุคคลที่มีความผูกพันกันทางอารมณ์และจิตใจ มีการดำเนินชีวิตร่วมกัน รวมทั้งมีการพึ่งพิงกันทางสังคมและเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กันทางกฎหมาย หรือทางสายโลหิต ครอบครัวเป็นหน่วยพื้นฐานแห่งการแลกเปลี่ยน สิ่งสำคัญที่แลกเปลี่ยนกันก็คือ ความรัก โดยเริ่มต้นจากพ่อแม่ซึ่งเป็นผู้ให้ และลูกซึ่งเป็นผู้รับในระยะแรก ถ้าการแลกเปลี่ยนความรักเป็นไปในบรรยากาศที่พึงพอใจ มีทั้งการไว้วางใจบุคคลในครอบครัวเอื้ออาทรต่อกันและพร้อมจะเสียสละให้แก่กันถ้าสิ่งเหล่านี้ดำเนินไปอย่างไม่เหมาะสม ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกทุกข์ใจ คับข้องใจ ความขมขื่น และความเกลียดชังเกิดขึ้น ความรู้สึกทางลบที่เกิดขึ้นในครอบครัว จะมีความรุนแรงยิ่งกว่าที่เกิดขึ้นในสังคมหน่วยอื่นปัญหาเกิดจากความต้องการไม่เป็นไปตามความคาดหวัง

การสื่อสารในครอบครัว อาศัยการสื่อสารที่เปิดเผยต่อกัน จะช่วยให้เกิดความเข้าใจกัน และนำไปสู่การเพิ่มความรัก ความผูกพันที่มีต่อกันในมุขกลับกันการสื่อสารที่ไม่ชัดเจนก็จะได้รับการตอบสนองที่ไม่เป็นไปตามความประสงค์ นำไปสู่ความรู้สึกที่ไม่ดีต่อกันและกัน และนำไปสู่ความขัดแย้งมากขึ้นเรื่อย ๆ การสื่อสารในครอบครัวแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน

1. แสดงความต้องการเปิดเผยสื่อสาร สิ่งที่ต้องการอย่างตรงไปตรงมา ชัดเจนเป็นรูปธรรม เช่น ฉันทอยากให้เธอเอาเสื้อผ้าใส่ตะกร้า พยายามให้นิดช่วยรับลูกแทนหน่อย เป็นต้น

2. ถามความรู้สึกนึกคิดของอีกฝ่าย แสดงให้เห็นว่าเรากำลังถึงความ รู้สึกนึกคิดของอีกฝ่ายหนึ่ง เช่น เธอว่าไง ไม่ทราบวา นิดลำบากไหม

3. แสดงความขอบคุณ เมื่อเขาตอบสนอง เมื่อเขาตอบตกลงก็แสดงความชื่นชมให้เขาเห็น เช่น ยอดเลยคะ ขอบคุณ ดีจังที่นิดช่วย

Burgess (1971) มีความเห็นว่า ครอบครัวควรมีลักษณะ 4 ประการ ดังนี้

1. ประกอบด้วยบุคคลที่มาอยู่ร่วมกันโดยการสมรสหรือมีความผูกพันกันทางสายโลหิตหรือโดยการรับเลี้ยงดูเป็นบุตรบุญธรรม
2. สมาชิกอยู่ภายในครัวเรือนเดียวกัน หรืออาจแยกไปต่างหาก สำหรับสมัยปัจจุบัน ครัวเรือนสมัยใหม่จึงมีขนาดเล็ก ประกอบด้วยสามีภรรยาและลูกๆ
3. ครอบครัวเป็นหน่วยโต้ตอบระหว่างบุคคล สังคมจะกำหนดบทบาทของสมาชิกแต่ละคนไว้ขึ้นอยู่กับขนบธรรมเนียมประเพณีของแต่ละแห่ง สมาชิกต่างมีความรักใคร่ห่วงใยกัน สันทนกัน มีจิตใจผูกพันกัน มีใช้ต่างคนต่างอยู่
4. ถ่ายทอดรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรม สมาชิกจะรับแบบแผนแห่งความประพฤติในการปฏิบัติต่อกันระหว่างสามีภรรยา บิดามารดากับบุตร และอาจนำไปผสมผสานกับวัฒนธรรมภายนอกครอบครัวเกิดเป็นแบบแผนของความประพฤติใหม่ที่สมาชิกนำมาใช้เพื่อปฏิบัติต่อกันและต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.2. ความสำคัญของครอบครัว

1. ครอบครัวเป็นเป้าหมายทางบุคลิกภาพและคุณลักษณะของสมาชิก การมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างสมาชิกในครัวเรือนเดียวกัน มีการถ่ายทอดค่านิยม ความรู้สึกนึกคิด ทักษะคติ ความเชื่อ ความศรัทธาและวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตจากสมาชิกรุ่นหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง ตลอดจนมีการพักผ่อน สันทนาการ และการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน บรรยากาศ และวิธีการอบรมเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอน

การเป็นพ่อแบบ-แม่แบบ ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งโดยที่รู้ตัวหรือไม่รู้ตัว สิ่งแวดล้อมภายในครอบครัวไม่ว่าจะในทางบวกหรือในทางลบได้ค่อยๆ หล่อหลอมพื้นฐานทางบุคลิกภาพและคุณลักษณะทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ และจิตใจของสมาชิกในครอบครัวในรูปแบบต่างๆ มีผลต่อโดยตรงต่อการแสดงบทบาททางสังคมของสมาชิกในสถาบันอื่นต่อไป

2. ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานทางการศึกษาของสังคม ครอบครัวเป็นแหล่งถ่ายทอดองค์ความรู้ ฝึกฝนและอบรมให้สมาชิกได้เรียนรู้ระเบียบสังคมหรือการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ทั้งอย่างเป็นทางการ (Formal) และไม่เป็นทางการ (Informal)

3. ครอบครัวสร้างคุณภาพชีวิต คุณลักษณะต่างๆ ที่บ่งชี้ถึงลักษณะของชีวิตที่มีคุณภาพข้างต้นนี้ ครอบครัวจะเป็นสถาบันที่จะเอื้ออำนวยให้เกิดขึ้นกับชีวิตของสมาชิกในครอบครัวได้

4. ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานในการพัฒนาสังคม สถาบันที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาสังคมและชุมชน เช่นเดียวกับสถาบันทางสังคมอื่นๆ วัฏจักรของการเกิด การเติบโต เข้าสู่วัยเรียน วัยทำงาน วัยแต่งงาน วัยเลี้ยงดูลูกของตนเอง วัยดูแลพ่อแม่เมื่อแก่ชราลง สอนและฝึกให้ทุกคนต้องมีบทบาทหน้าที่ในฐานะต่างๆ ในครอบครัว หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ การเข้าไปมีบทบาท ภาระ หน้าที่และมีความรับผิดชอบ ในฐานะสมาชิกของชุมชนหรือสังคมนั้นๆ

5. ครอบครัวเป็นหน่วยวางรากฐานการปกครองในระดับต่างๆ ครอบครัวทำหน้าที่ปฐมภูมิที่สำคัญที่สุดคือการให้กำเนิดเด็ก ให้การเลี้ยงดูผู้เยาว์ ให้การศึกษา สร้างคนให้รู้จักระเบียบสังคม ถ่ายทอดวัฒนธรรมให้คนรุ่นหลังรับไว้เป็นแนวทางในการดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพสังคมของชนกลุ่มนั้น เด็กที่เกิดและเจริญเติบโตมาจากครอบครัวแบบใด ย่อมได้รับการถ่ายทอดแนวความคิด เจตคติและพฤติกรรมต่าง ๆ ติดมาจากครอบครัวเดิมไม่มากก็น้อย และนำไปใช้ปฏิบัติในสังคมที่เขาอยู่อาศัย

2.3 การจัดประเภทของครอบครัว

ลักษณะครอบครัวประเภทต่างๆ รวมทั้งการกำหนดนับการเป็นสมาชิกและลำดับชั้นของครอบครัวแต่ละประเภทเข้าไว้ด้วยกันในที่นี้ เพื่อความสะดวกในการมองภาพรวมของ “ครอบครัว” ดังนี้

1. ครอบครัวที่จัดตามลำดับการก่อตั้งและขนาดของครอบครัว การจัดประเภทของครอบครัว โดยพิจารณาจากลำดับที่มีการก่อตั้งครอบครัว (Family formation) ของคนในรุ่นต่างๆ รวมไปถึงขนาดของครอบครัวด้วย สามารถจำแนกได้ดังนี้

1.1 ครอบครัวเดี่ยว (Nuclear family) คือครอบครัวที่ถือเป็นแก่นแท้หรือแกนหลักของครอบครัวในความหมายที่แท้จริง เพราะก่อตั้งขึ้นด้วยการที่คนต่างเพศสองคนตกลงใช้ชีวิตร่วมกัน มีความสัมพันธ์ฉันท์สามี-ภรรยา และสืบทอดสายโลหิตด้วยการให้กำเนิดบุตร หรือหากไม่มีบุตรโดยสายโลหิต ก็อาจจะมีการรับเลี้ยงผู้อื่นมาเป็นบุตรบุญธรรม ครอบครัวเดี่ยวในลักษณะเช่นนี้ จะประกอบด้วยสมาชิกที่เป็นแกนหลักของครอบครัว คือสามี - ภรรยา หรือ พ่อ แม่ ลูก สมาชิกมีความสัมพันธ์และผูกพันกันอย่างแน่นแฟ้น มีการสืบทอดสายโลหิตเพียงทอดเดียว คือจากพ่อ-แม่และลูก สมาชิกในครอบครัวจึงมีจำนวนไม่มากนัก มักจะพบครอบครัวประเภทนี้ในสังคมเมืองหรือสังคมสมัยใหม่ บางครั้งจึงมีการเรียกครอบครัวประเภทนี้ว่า ครอบครัวสมัยใหม่ หรือ Modern Family

1.2 ครอบครัวขยาย (Extended family) เป็นครอบครัวที่แตกแขนงจำนวนสมาชิกออกไปจากแกนเดิมของครอบครัว คือนอกจากจะประกอบด้วยวงศาตตามญาติที่อาศัยร่วมอยู่ด้วย ยังอาจหมายถึงบุคคลอื่นที่มาสมทบในภายหลังโดยนับรวมเข้าร่วมเป็นสมาชิกของครอบครัวด้วย สมาชิกที่เป็นบุคคลอื่นที่มาสมทบและนับรวมเป็นสมาชิกของครอบครัวนี้ อาจขยายจำนวนเพิ่มขึ้นด้วยการสืบทอดตามสายโลหิตรุ่นต่อรุ่น หรืออาจมาสมทบเพิ่มเติมด้วยความผูกสมักรักใคร่ บางครั้งจึงเรียกครอบครัวประเภทนี้ว่า “ครอบครัวร่วม” หรือ Joint family ซึ่งแบ่งออกเป็นลักษณะ คือ ครอบครัวขยายที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิต (Consanguinal family) ครอบครัวขยายที่มีความสัมพันธ์โดยการสมรส (Conjugal family) ครอบครัวแบบแฝง (Composite or compound family) หรือ “ครอบครัวหลายฟัวหลายเมีย” (Polygamous) ครอบครัวภาระหรือครอบครัวจำเป็น (Essential family) เป็นครอบครัวที่ฝ่ายบิดาหรือมารดาไม่อาศัยอยู่ด้วยในครัวเรือนเดียวกัน แยกไปอยู่ต่างหาก ด้วยเหตุผลความจำเป็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

2. ครอบครัวที่จัดแบ่งประเภทตามการสืบสายโลหิต แบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อย ดังนี้

2.1 ประเภทสืบสายโลหิตจากทางฝ่ายบิดา (Patrilineal family)

2.2 ประเภทสืบสายโลหิตจากทางฝ่ายมารดา (Matrilineal family)

3. ครอบครัวที่จัดแบ่งประเภทตามที่อยู่อาศัยของคู่สมรส จัดแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

3.1 ครอบครัวที่อยู่อาศัยกับฝ่ายหญิง (Matrilocal family)

3.2 ครอบครัวที่อยู่อาศัยกับฝ่ายชาย (Patrilocal family)

3.3 ครอบครัวที่แยกอาศัยอยู่เป็นเอกเทศหรือครอบครัวอิสระ (Independent family)

4. ครอบครัวที่จัดแบ่งตามอำนาจของผู้เป็นหัวหน้าครอบครัว แบ่งได้ดังนี้

4.1 ครอบครัวที่ยกให้สามีเป็นใหญ่ (Matriarchal authority family)

4.2 ครอบครัวที่สามี และภรรยามีอำนาจเท่าเทียมกัน (Equalitarian authority)

5. ครอบครัวที่จัดแบ่งลักษณะของการสมรสเป็นการจัดแบ่งประเภทของครอบครัวตามลักษณะของการร่วมใช้ชีวิตแบบสามีภรรยา แบ่งเป็น

5.1 ครอบครัวฟัวเดียวเมียเดียว (Monogamy) เป็นครอบครัวที่คู่ครองทั้งสองฝ่าย คือฝ่ายชายและฝ่ายหญิงต่างก็ยึดมั่นในการครองชีวิตคู่กับคู่ครองของตน

5.2 ครอบครัวหลายฟัวหลายเมีย (Polygamy) เป็นครอบครัวขนาดใหญ่ที่ฝ่ายชายหรือหญิงอาจมีคู่ครองอยู่ร่วมกันในครัวเรือนเดียวกันฉันท์สามีภรรยา

5.3 ครอบครัวหนึ่งชายหลายหญิง (Polygyny) สามมีภรรยาได้หลายคน ชายเป็นใหญ่ในครอบครัว บุตรที่เกิดขึ้นจากภรรยาทั้งหลายในครัวเรือนนั้นใช้นามสกุลบิดา และภรรยาอาจเป็นพี่น้อง เป็นญาติ หรือมาจากต่างครอบครัวกันได้

5.4 ครอบครัวหนึ่งหญิงหลายชาย (Polyandry) ภรรยามีสามีได้หลายคน สามีของหญิงอาจเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน เป็นญาติสนิทกัน หรือมาจากต่างครอบครัวกันได้ เด็กที่เกิดมาใช้นามสกุลฝ่ายหญิง มักเกิดขึ้นในสังคมด้อยพัฒนา

5.5 ครอบครัวหลายหญิงหลายชาย (Promiscuity)

3. โครงสร้างครอบครัว

จากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความซับซ้อนและเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีการอพยพแรงงานเข้าสู่เมืองใหญ่ สังคมไทยซึ่งแต่เดิมเป็นสังคมชนบท มีความเอื้ออาทรต่อกันมีแนวโน้มเป็นสังคมเมืองมากขึ้น โครงสร้างครอบครัวไทยมีการเปลี่ยนแปลง จากเดิมในอดีตซึ่งเคยเป็นครอบครัวขยายที่ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก และเครือญาติ ครอบครัวมีขนาดใหญ่เนื่องจากในอดีตยังไม่มีความรู้ด้านการคุมกำเนิดแบบสมัยใหม่ จำนวนบุตรเฉลี่ยจึงมีประมาณ 5-6 คน มีสายใยความผูกพันต่อกันสูง แต่จากผลการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 3- 7 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นหลักโดยมีนโยบายด้านการวางแผนครอบครัว เพื่อมุ่งลดอัตราการเพิ่มของประชากรในครัวเรือนและนโยบายปรับปรุงคุณภาพประชากรและการพัฒนาจิตใจ เพื่อให้มีศักยภาพและมีความพร้อมต่อการพัฒนาและแข่งขันทางเศรษฐกิจ ส่งผลต่อการพัฒนาสถาบันครอบครัวในทางอ้อม อัตราการเกิดลดลงและสมาชิกในครอบครัวมีอายุยืน มีสุขภาพอนามัยแข็งแรงและมีความสามารถในการทำงานมากขึ้น เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคชนบทสู่เมืองใหญ่หรือต่างประเทศ อันส่งผลให้ครอบครัวไทยในปัจจุบันทั้งภาคชนบทและเมืองต่างได้รับผลกระทบ มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางโครงสร้างกลายเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น โดยในปี 2545 มีครอบครัวขยายเพียงร้อยละ 32.1 ครอบครัวเดี่ยวมีถึงร้อยละ 55.5 นอกจากนี้ ยังพบว่า หัวหน้าครัวเรือนที่เป็นหญิงมีจำนวนมากขึ้น

4. วัฒนธรรม

วัฒนธรรม โดยทั่วไปหมายถึง รูปแบบของกิจกรรมมนุษย์และโครงสร้างเชิงสัญลักษณ์ที่ทำให้กิจกรรมนั้นเด่นชัดและมีความสำคัญ วิธีการดำเนินชีวิต ซึ่งเป็นพฤติกรรมและสิ่งที่คนในหมู่ผลิตสร้างขึ้น ด้วยการเรียนรู้จากกันและกัน และร่วมใช้ชีวิตในหมู่พวกของตน

วัฒนธรรมส่วนหนึ่งสามารถแสดงออกผ่าน ดนตรี วรรณกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม การละคร และภาพยนตร์ แม้บางครั้งอาจมีผู้กล่าวว่าวัฒนธรรมคือเรื่องที่ว่าด้วยการบริโภคและสินค้าบริโภค เช่น วัฒนธรรมระดับสูง วัฒนธรรมระดับต่ำ วัฒนธรรมพื้นบ้าน หรือวัฒนธรรมนิยม เป็นต้น แต่นักมานุษยวิทยาโดยทั่วไปมักกล่าวถึงวัฒนธรรมว่า มิได้เป็นเพียงสินค้าบริโภค แต่หมายรวมถึงกระบวนการในการผลิตสินค้าและการให้ความหมายแก่สินค้านั้น ๆ ด้วย ทั้งยังรวมไปถึงความสัมพันธ์ทางสังคมและแนวการปฏิบัติที่ทำให้วัตถุและกระบวนการผลิตหลอมรวมอยู่ด้วยกัน ในสายตาของนักมานุษยวิทยาจึงรวมไปถึงเทคโนโลยี ศิลปะ วิทยาศาสตร์รวมทั้งระบบศีลธรรม

วัฒนธรรมในภูมิภาคต่าง ๆ อาจได้รับอิทธิพลจากการติดต่อกับภูมิภาคอื่น เช่น การเป็นอาณานิคม การค้าขาย การย้ายถิ่นฐาน การสื่อสารมวลชนและศาสนา อีกทั้งระบบความเชื่อ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องศาสนามีบทบาทในวัฒนธรรมในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติมาโดยตลอด

5. ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม

การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม ภาพพิมพ์ลายแกะสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 19 (พ.ศ. 2344 - 2443) แสดงภาพชนพื้นเมืองออสเตรเลียต่อต้านการมาถึงของกัปตันเจมส์ คุก เมื่อ พ.ศ. 2313

แนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม ไม่ว่าจะในทางยอมรับหรือต่อต้าน ย่อมขึ้นอยู่กับรากฐานของวัฒนธรรมในสังคมนั้น ตัวอย่างเช่น ความเป็นชายและหญิงที่ต่างมีบทบาทอยู่ในหลายวัฒนธรรม เพศใดเพศหนึ่งอาจต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงซึ่งกระทบต่ออีกเพศหนึ่ง ดังเช่นที่เกิดขึ้นในวัฒนธรรมตะวันตกในช่วงครึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 20 (พ.ศ. 2493 -2443) ซึ่งทำให้เกิดแรงผลักดันซึกจูงทั้งสองทาง คือการกระตุ้นให้ยอมรับสิ่งใหม่ และการอนุรักษ์ที่ต่อต้านการเปลี่ยนแปลงนั้น

อิทธิพลทั้ง 3 ประการต่อไปนี้สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและการต่อต้าน

1. แรงผลักดันในที่ทำงาน
2. การติดต่อกันระหว่างกลุ่มสังคม
3. การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมอาจเกิดมาจากสิ่งแวดล้อม การค้นพบ (และอิทธิพลภายในอื่น ๆ) และการติดต่อสัมพันธ์กับวัฒนธรรมอื่น ตัวอย่างเช่น ยุคน้ำแข็งครั้งสุดท้ายช่วยนำไปสู่การค้นพบการทำเกษตรกรรม และตัวเกษตรกรรมเองก็เป็นตัวก่อให้เกิดนวัตกรรมมากมายทางเกษตรกรรม ซึ่งนวัตกรรมนี้ก็นำไปสู่นวัตกรรมอื่นๆ ทางวัฒนธรรม

การแพร่กระจายนี้ รูปแบบบางอย่างเคลื่อนตัวจากวัฒนธรรมหนึ่งไปอีกรวมวัฒนธรรมหนึ่ง ตัวอย่างแอมเบอร์เกอร์ ที่มีอยู่ทั่วไปในอเมริกาแต่อาจเป็นสิ่งแปลกใหม่เมื่อเริ่มกิจการในประเทศจีน "การแพร่กระจายแบบกระตุ้น" (Stimulus diffusion) หมายถึงองค์ประกอบของวัฒนธรรมหนึ่งที่น่าไปสู่การค้นพบในอีกวัฒนธรรมหนึ่ง ทฤษฎีการแพร่วัฒนธรรมนี้แสดงให้เห็นถึงแบบจำลองที่ใช้พื้นฐานการวิจัย ของอะไรและเมื่อใดที่บุคคลหรือวัฒนธรรมยอมรับความคิดใหม่ ๆ วิธีปฏิบัติใหม่ ๆ และผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ

การรับวัฒนธรรมอื่น (Acculturation) มีความหมายต่างกันหลายประการ แต่ในบริบทนี้หมายถึงการเปลี่ยนแทนลักษณะรากฐานจากวัฒนธรรมหนึ่งไปสู่อีกรวมวัฒนธรรมหนึ่ง เช่นที่เกิดกับชนเผ่าพื้นเมืองอเมริกาบางเผ่า รวมทั้งกลุ่มชนพื้นเมืองจำนวนมากทั่วโลกในระหว่างกระบวนการการครอบครองอาณานิคม กระบวนการอื่นที่สัมพันธ์ในระดับปัจเจกบุคคลรวมถึงการผสมกลมกลืน (การยอมรับเอาวัฒนธรรมอื่นมาเป็นของตนในระดับบุคคล) และการผ่านข้ามทางวัฒนธรรม (transculturation)

การประดิษฐ์ทางวัฒนธรรม ได้กลายเป็นนวัตกรรมใหม่ที่มีประโยชน์แก่กลุ่มชนและแสดงถึงพฤติกรรมของพวกเขา โดยมีได้เป็นสิ่งซึ่งจับต้องได้ มนุษยชาติกำลังอยู่ในระยะการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในอัตราเร่งทั่วทั้งโลก ซึ่งขับเคลื่อนโดยการขยายตัวของการค้าของโลก การสื่อสารมวลชน และเหนือกว่าสิ่งอื่นใดก็คือการ "ระเบิด" ของประชากร ซึ่งเป็นปัจจัยร่วมที่สำคัญ ปัจจุบันประชากรโลกมีอัตราเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่าภายใน 40 ปี

การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมมีความซับซ้อนและมีผลกระทบระยะยาวมาก นักสังคมวิทยาและนักมานุษยวิทยาเชื่อว่าสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญมากในการสร้างความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การคงอยู่ของมนุษย์อาจมองได้ว่าเป็น "แง่มุมรวมที่เป็นอนเอก" (Multifaceted whole) และเพียงด้วยจุดมองนี้เองที่จะช่วยให้เราสามารถรู้ได้ถึงถึงการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมที่เป็นจริง

6. การขัดเกลาทางสังคม

การขัดเกลาทางสังคม (Socialization) หมายถึง กระบวนการทางสังคมกับจิตวิทยาซึ่งมีผลทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพตามแนวทางที่สังคมต้องการ เด็กที่เกิดมาจะต้องได้รับการอบรมสั่งสอนให้มีความเป็นคนโดยแท้จริง สามารถอยู่ร่วมและมีความสัมพันธ์กับคนอื่นได้อย่างราบรื่น (ราชบัณฑิตยสถาน 2524: 370)

คำที่มักใช้ในความหมายเดียวกัน คือ สังคมกรรม, สังคมประกิต, การอบรมเรียนรู้ทางสังคม, การทำให้เหมาะสมแก่สังคม เป็นกระบวนการสังคมกับทางจิตวิทยา ซึ่งมีผลทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพตามแนวทางที่สังคมต้องการ เด็กที่เกิดมาจะต้องได้รับการอบรมสั่งสอนให้เป็นสมาชิกที่สมบูรณ์ของสังคม สามารถอยู่ร่วมและมีความสัมพันธ์กับคนอื่นได้อย่างราบรื่น ทำให้มนุษย์เปลี่ยนแปลงสภาพตามธรรมชาติเป็นมนุษย์ผู้มีวัฒนธรรม มีสภาพต่างจากสัตว์โลกชนิดอื่น

โดยสรุปแล้ว การขัดเกลาทางสังคม คือ การเรียนรู้ของสมาชิกในสังคมทั้งรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพตามความต้องการของสังคม

วิธีการขัดเกลาทางสังคม ทำได้ 2 ทางคือ

1. การขัดเกลาทางสังคมโดยตรง คือ การสั่งสอนและฝึกอบรมโดยพ่อแม่ และครูอาจารย์ ทำให้เด็กปฏิบัติตามที่สังคมคาดหวัง

2. การขัดเกลาทางสังคมโดยทางอ้อม เช่น การฟังอภิปราย ปาฐกถา การอ่านหนังสือตามห้องสมุด การฟังวิทยุ การดูโทรทัศน์ การดูภาพยนตร์ การเข้ากลุ่มเพื่อน ทำให้เกิดการปรับตัวและพัฒนาบุคลิกภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับการขัดเกลาทางสังคมที่สำคัญ มี 3 แนวดังนี้

1. การขัดเกลาทางสังคม เป็นการสืบทอดวัฒนธรรมระหว่างคนรุ่นหนึ่ง กับคนอีกรุ่นหนึ่ง (socialization as enculturation) แนวคิดนี้มองว่า บุคคลรับเอาวัฒนธรรมเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกเขาอย่างตรงไปตรงมา โดยอัตโนมัติ เพราะเกิดขึ้นจากการรับรู้ซ้ำ ๆ ซาก ๆ เป็นเวลานานจนซึมซาบเข้าไปโดยที่เกือบจะไม่มี การแปรสภาพวัฒนธรรมนั้น ๆ เลย

นัยสำคัญของแนวคิดนี้ อธิบายได้ใน 3 ลักษณะ คือ

1. เด็กรับเอาวัฒนธรรมอย่างตรงไปตรงมา ไม่มีปฏิกิริยาตอบโต้หรือกลั่นกรองวัฒนธรรมแต่อย่างใด (Passive recipient)

2. วัฒนธรรมมีความมั่นคงถาวร (Stable culture) คงเส้นคงวา (consistent content) ไม่ขัดแย้งกัน

3. กระบวนการขัดเกลาทางสังคมมีความสัมพันธ์กับกระบวนการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอื่น ๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผลกัน แยกออกจากกันได้ยาก และเกื้อหนุนการคงอยู่ของวัฒนธรรมอย่างเป็นระบบ

แนวคิดนี้มุ่งแสดงให้เห็นถึงพลังในเชิงอนุรักษ์ของสังคม โดยพัฒนามาจากวิชามานุษยวิทยา (Anthropology) ที่ศึกษาสังคมขนาดเล็ก มีเสถียรภาพสูง ไม่เปลี่ยนแปลงหรือเปลี่ยนแปลงแต่น้อย จึงทำให้มองเห็นภาพของการขัดเกลาทางสังคมในรูปของกระบวนการ ซึ่งทำให้สังคมดำรงอยู่ตามแบบฉบับเดิม

2. การขัดเกลาทางสังคม เป็นกระบวนการควบคุมแรงผลักดันส่วนบุคคล (impulse control) แนวคิดนี้มองว่า กระบวนการขัดเกลาทางสังคม เป็นกระบวนการจำกัดขอบเขตแรงกระตุ้นทางธรรมชาติของบุคคลที่ติดตัวมาแต่กำเนิด ซึ่งหากปล่อยให้ผลต่อพฤติกรรมโดยลำพังแล้ว อาจทำให้เกิดความระส่ำระสายในสังคมได้ กระบวนการทางสังคม จึงทำหน้าที่หล่อหลอมให้บุคคลผันแปรพฤติกรรม ที่เกิดจากแรงกระตุ้นธรรมชาติ นั้น ไปในทางที่สังคมยอมรับได้

แนวคิดนี้มีที่มาจากทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (psycho-analysis) ซึ่งมองว่ามนุษย์มีความต้องการทางธรรมชาติต่าง ๆ ซึ่งมีมาแต่กำเนิดก่อนที่จะมาเป็นสมาชิกของสังคม เช่น ความก้าวร้าว หรือตัณหาของบุคคล ซึ่งบุคลิกภาพนี้ฟรอยด์ (Freud: นักทฤษฎีจิตวิเคราะห์) เรียกว่า "อภิปัตตา" (super ego)

แนวคิดนี้เชื่อว่าการควบคุมด้วยการขัดเกลาทางสังคมไม่ใช่จะทำให้กระทำได้ผลแก่ทุกคนเสมอไป แต่โดยเฉลี่ยแล้วสังคมประสบความสำเร็จในการป้องกันมิให้คนส่วนใหญ่ในสังคมแสดงออกซึ่งพฤติกรรมอันเกิดจากแรงกระตุ้นทางธรรมชาติส่วนบุคคล ซึ่งก่อให้เกิดความระส่ำระสายในสังคม

3. การขัดเกลาทางสังคมเป็นการเตรียมบุคคลเข้ารับบทบาทต่าง ๆ ในสังคม (role training) แนวคิดนี้มองว่า กระบวนการขัดเกลาทางสังคมเป็นกระบวนการของสังคม ในอันที่จะทำให้ปัจเจกบุคคลต้องปฏิบัติตามปทัสถาน (norms) ของสังคม

ที่มาของแนวคิดนี้เกิดจากการมองว่า การที่สังคมจะดำรงโครงสร้างของมันอยู่ได้ก็ด้วยการสรรหาบุคคลต่าง ๆ มาสวมบทบาทต่าง ๆ ในสังคมได้ บุคลิกภาพ (personality) ของบุคคลและโครงสร้างทางสังคม (social structure) จึงเป็นระบบที่แยกต่างหากออกจากกัน และความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพส่วนบุคคลกับโครงสร้างทางสังคมจึงอาจมีหลายแนวทาง โดยกระบวนการขัดเกลาทางสังคมจะทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมร้อยให้สองระบบไปด้วยกันได้

ดังนั้น การขัดเกลาทางสังคมจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการหล่อหลอมพฤติกรรมของบุคคล และเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อการดำรงอยู่ ความขัดแย้ง และการเปลี่ยนแปลงของสังคม

พื้นฐานทางชีวภาพที่ทำให้เกิดการขัดเกลาทางสังคม

1. การปราศจากสัญชาตญาณของมนุษย์
2. การต้องพึ่งพาผู้อื่นยามเยาว์วัย
3. ความสามารถในการเรียนรู้
4. ภาษา

ความมุ่งหมายของการขัดเกลาทางสังคม

1. ปลูกฝังระเบียบวินัย
2. ปลูกฝังความมุ่งหวัง และแรงบันดาลใจ
3. สอนให้รู้จักบทบาทและทัศนคติต่างๆ
4. สอนให้เกิดความชำนาญหรือทักษะ

การอุปถัมภ์ขึ้นมาแห่งตัวตน เมื่อไรก็ตามที่บุคคลยอมรับค่านิยมจากกลุ่มก็จะมีการเปลี่ยนแปลงบางอย่างเกิดขึ้นในตัวบุคคลการยอมรับค่านิยมเป็นจุดเริ่มต้นของการเกิดขึ้นแห่งตัวตน ซึ่งจะมีพร้อมกับกระบวนการขัดเกลาทางสังคม

แนวคิดของ Mead อธิบายว่าตัวตนมี 2 ประการคือ

1. ตัวตน I คือ ตัวตนที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และกระฉับกระเฉง ตัวตนแบบนี้มักจะเกิดจากสังคมที่ให้อิสระแก่บุคคลในการแสดงออกบ้างไม่เข้มงวดเกินไปไม่ใช่ความต้องการของสังคม

2. ตัวตน Me คือ ตัวตนที่มีแต่ความเฉื่อย ไม่กระฉับกระเฉงว่องไว ไม่มีความคิดสร้างสรรค์เป็นตัวตนที่ชอบทำตามคำสั่ง ตัวตนแบบนี้มักเกิดจากกลุ่มที่ใช้ระเบียบกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัดในการฝึกอบรม

แนวคิดของ Freud แบ่งตัวตนเป็น 3 อย่าง คือ Id, Ego, Super-ego

1. Id เป็นตัวตนที่เกิดขึ้นโดยสัญชาตญาณ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตาม

ธรรมชาติ ตัวตนแบบนี้เป็นส่วนของบุคลิกภาพที่อยู่ในจิตไร้สำนึก ทำให้คนรู้สึกโกรธ ยินดี หิว และความ ต้องการทางเพศ

2. Ego หรืออัตตา คือตัวตนที่เป็นส่วนของบุคลิกภาพที่ทำให้บุคคลรู้สึกรับรู้สิ่งต่างๆ ตามความเป็นจริง เป็นตัวประนีประนอมระหว่างความต้องการทางชีววิทยากับความต้องการทางสังคม

3. Super-ego เป็นส่วนที่กำหนดอุดมคติของบุคคล ตัวตนแบบนี้มีความหมายเท่ากับตัวมโนธรรมมักเกิดในสังคมที่มีการเน้นระเบียบวินัย

การขัดเกลาทางสังคมช่วยสร้างตัวตนขึ้นมา 3 อย่าง คือ

1. ภาพเกี่ยวกับตัวตน (Self-image) โดยอาศัยการปะทะสัมพันธ์กับคนอื่น และโดยอาศัยภาษา ทำให้บุคคลเกิดความคิดเกี่ยวกับตนเองว่าเป็น “ฉัน” (I) Cooley กล่าวว่า “พฤติกรรมของคนที่มีต่อ บุคคลนั้นเป็นเหมือนกระจกเงาที่ช่วยให้มองเห็นตัวเองว่าเป็นใคร

2. ตัวตนในอุดมคติ (Ideal-self) สร้างขึ้นจากทัศนคติที่คนอื่นมีต่อตน คนอาจสร้างภาพของ สิ่งที่ควรจะเป็น เพื่อแสวงหาความรักและการรับรอง

3. ตัวตนปฏิบัติกร (Ego) เป็นสิ่งที่เราทำได้ทำไปในแต่ละวัน โดยได้รับการอบรมสั่งสอนจากพ่อแม่เพื่อมุ่งหวังให้เด็กควบคุมและพึ่งตนเองได้ ซึ่งเป็นช่วงสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมและส่งเสริมการเป็น ปีกแผ่นของตัวตน เช่น ความอดทน การมีระเบียบ การยอมรับผิด

วัยที่จะเป็นตัวการขัดเกลาทางสังคม คือ 1. เด็ก และ 2. วัยรุ่น

องค์กรที่ทำหน้าที่ขัดเกลาทางสังคม

1. ครอบครัว
2. กลุ่มเพื่อน
3. สถานศึกษา
4. สำนักงานหรือองค์กรที่บุคคลสังกัดอยู่
5. สถาบันศาสนา
6. สื่อสารมวลชน

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศิริรัตน์ แอดสกุล (2543) ในงานวิจัยเรื่อง “สถาบันครอบครัว พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลง” พบว่า ปัจจุบันมีปัญหาเยาวชนที่น่าเป็นห่วงมากมาย อาทิ นักศึกษาอยู่หอร่วมกันฉันสามีภรรยา การแลกคู่นอนกับเพื่อนและเด็กล่าแต่้ม เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ของเยาวชนไทยที่เปลี่ยนจากการยึดหลักขนบธรรมเนียมประเพณีไทยเป็นการมองการมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องเสรีแบบ วัฒนธรรมตะวันตก

รูปแบบความเป็นสถาบันครอบครัวเข้มแข็งและยั่งยืน ศึกษากรณี 3 ชุมชนใน ศึกษาวิจัยเรื่อง ชนบทของจังหวัดอุบลราชธานี คือ ชุมชนบ้านบัวงาม หมู่ที่ 3 ตำบลบัวงาม อำเภอเดชอุดม ชุมชนบ้านตาแย ตำบลม่วงสามสิบ อำเภอม่วงสามสิบ และชุมชนบ้านปะอาว ตำบลปะอาว อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่ารูปแบบความเป็นสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งและยั่งยืน ในชุมชน 3 แห่งมีลักษณะที่เหมือนกัน ประกอบด้วย 1. มีโครงสร้างทางครอบครัวขนาดใหญ่ มีคนหลายวัย มีอิสระในการเลือกคู่ครอง การเลือกที่อยู่อาศัย มีการสืบทอดมรดกและสืบทอดวงศ์สกุล 2. มีความมั่นคงทางอาชีพรายได้ในการดำรงชีวิต 3. ครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน 4. มีการใช้อำนาจในการแก้ไขปัญหาต่างๆในครอบครัวร่วมกัน 5. มีการอบรมเลี้ยงดูและขัดเกลาสมาชิกในครอบครัวให้เป็นคนดี 6. มีการเอาใจใส่ดูแลสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว 7. การสืบ

ทอดสถาบันครอบครัวในอนาคต ปัจจัยที่ทำให้สถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งและยั่งยืนของชุมชน เกิดจากการมีที่อยู่อาศัยที่เป็นของตนเองและมั่นคง มีเศรษฐกิจที่ดี ครอบครัวทุกคนมีโอกาสทางการศึกษาที่ดีและเท่าเทียมกัน

งามพิศ สัตย์สงวน (2545) ในงานวิจัยเรื่อง สถาบันครอบครัวของกลุ่มชาติพันธุ์ในกรุงเทพมหานคร ศึกษากรณีครอบครัวไทยโชน่ ผลพบว่า ปัจจัยที่ทำให้ครอบครัวไทยโชน่ประสบความสำเร็จในการอบรมเลี้ยงดูบุตร ทำให้บุตรมีการศึกษาระดับปริญญาตรี คือ ภูมิหลังของครอบครัวที่ครอบครัวมีทรัพย์สินที่ดินมาก พ่อแม่มีการศึกษามากกว่าคนไทยโชน่ทั่วไปในหมู่บ้าน ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจดี มีการขัดเกลาด้านการศึกษาที่มุ่งสอนค่านิยมที่จะช่วยให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา เช่น อดทน อดกลั้น ขยัน ตั้งใจมั่น และเห็นคุณค่าของการศึกษา นอกจากนี้มีปัจจัยอื่นๆ เช่น ผู้ให้ข่าวคนสำคัญเป็นระดับผู้นำชุมชน เป็นชนชั้นระดับกลางและระดับสูง มีวิถีเลี้ยงลูกแบบประชาธิปไตย มีจำนวนบุตรน้อยและบุตรมีความตั้งใจและสนใจด้านการศึกษา มากจึงทำให้บุตรประสบความสำเร็จในการเรียน ขณะที่ครอบครัวที่ไม่ประสบผลสำเร็จในการเลี้ยงดูบุตร เป็นครอบครัวที่ยากจนมีที่ทำกินน้อยหรือไม่มีเลย มีอาชีพทำนามีการศึกษาน้อย จึงไม่เห็นคุณค่าของการศึกษา พ่อแม่ไม่ได้สั่งสอนค่านิยมที่จะทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทางการแก่บุตร เป็นชนชั้นล่างระดับกลางและระดับล่างของชุมชน มีวิถีเลี้ยงบุตรแบบปล่อยปละละเลย จำนวนบุตรมาก และบุตรมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการศึกษา ปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้บุตรไม่ประสบความสำเร็จในการศึกษา

อภิญา พวงศรี (2550) ในงานวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และผู้นำชุมชนในการสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว พบว่า สภาพปัญหาทางสังคมที่เป็นผลมาจากความอ่อนแอของสถาบันครอบครัวที่พบจากแบบสัมภาษณ์ได้แก่ ความยากจน ภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ การแพร่ระบาดของยาเสพติดเป็นปัญหารุนแรงในครอบครัว สัมพันธภาพในครอบครัวเสื่อมถอย เด็กถูกทอดทิ้งไม่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู ผู้สูงอายุถูกปล่อยให้อยู่ตามลำพังไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร ปฏิสัมพันธ์ของครอบครัวที่มีต่อชุมชนและสังคมเป็นแนวโน้มลดลงตามลำดับ แนวทางที่จะแก้ไขปัญหาคือ การส่งเสริม การสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัว แนวทางการพัฒนาในการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัว คือ สร้างพ่อแม่ให้มีความรู้เกี่ยวกับการใช้ชีวิตอย่างมีความสุข ปลอดภัยและมั่นคงภายในครอบครัว

งามพิศ สัตย์สงวน (2551) ในงานวิจัยเรื่อง สถาบันครอบครัวของกลุ่มชาติพันธุ์ในกรุงเทพมหานคร ศึกษากรณีครอบครัวญวน ผลพบว่า ปัจจัยที่ทำให้ครอบครัวญวนประสบความสำเร็จ เพราะมีทุนทางสังคมมากกว่าครอบครัวอื่นๆ เช่น ฐานะดี รายได้ดี การศึกษาดี มีสถานภาพทางสังคมสูงในรุ่นบิดามารดา ปู่ย่าตายายรวมทั้งมีบุตรน้อย และได้ถ่ายทอดค่านิยมสำคัญๆ ที่จะช่วยให้รุ่นลูกหลานประสบความสำเร็จในการเรียน มีอาชีพดี มีรายได้ดี และมีสถานภาพทางสังคมสูง มีครอบครัวที่เข้มแข็งมั่นคง

ณรงค์ ยิ้มสุด (2552) ในงานวิจัยเรื่อง แนวทางในการสร้างความเข้มแข็งในสถาบันครอบครัวขององค์การบริหารส่วนตำบลชัยบุรี อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า สภาพทั่วไปของครอบครัวที่มีผลต่อความเข้มแข็งหรือไม่เข้มแข็งของครอบครัว คือ อาชีพ ระดับการศึกษา อายุแรกสมรส และรายได้ของหัวหน้าครอบครัว แนวทางในการสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวจะต้องมุ่งเน้นด้านการศึกษา การมีงานทำ รายได้ รวมทั้งการดูแลเยาวชนไม่ให้มีคูครองก่อนวัยอันควร แนวทางในการส่งเสริมให้แม่มีบทบาทหลักของครอบครัว ทั้งอบรมสั่งสอนลูกและคอยห้ามปรามสามีผู้ไม่จงรักภักดีต่อครอบครัว ให้ความเสมอภาคในครอบครัว มีการถ่ายทอดด้านการปฏิบัติตนในครอบครัวจากรุ่นสู่รุ่น

พระธรรณท์ ชยาภิน.น.โท (2553) ในงานวิจัยเรื่อง ศึกษาวิธีการถ่ายทอดหลักพุทธจริยธรรมแก่เยาวชนของสถาบันครอบครัว : ศึกษากรณี ครอบครัวผู้ประกอบการอาชีพทำสวนยาง อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการถ่ายทอดหลักพุทธจริยธรรมแก่เยาวชนของครอบครัวผู้ประกอบการ

อาชีพทำสวนยางพบว่า มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือ ขนาดของครอบครัว ความรู้ของผู้นำครอบครัว และรายได้ของครอบครัว และด้านทัศนคติที่มีต่อหลักพุทธจริยธรรมของผู้นำครอบครัวเป็นปัจจัยที่สำคัญ นอกจากนี้พบว่าการถ่ายทอดหลักพุทธหลักจริยธรรมนั้น เป็นลักษณะตามจารีตประเพณีวัฒนธรรม คือในลักษณะที่การสอนนั้นเป็นไปเพื่อสั่งครอบครัว หรือทำตามๆ กันมา ไม่ใช่สอนเพื่อให้ปฏิบัติและนำไปใช้กับชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง เช่น หลักเบญจศีล-เบญจธรรม มีการสอนเรื่องการห้ามลักทรัพย์มากที่สุด เพราะคนที่ลักทรัพย์ของผู้เฒ่าผู้แก่เป็นบุคคลที่สังคมไม่ยอมรับ ซึ่งโดยความเป็นจริงหลักเบญจศีล-เบญจธรรม ข้อที่ควรสอนมากที่สุดคือ การห้ามดื่มสุราเพราะสุราเป็นเหตุให้ทำผิดในข้ออื่นๆ ได้ทุกข้อ

เกรียงศักดิ์ สอนจันทร์ (2553) ในงานวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาวิถีชีวิตชุมชนริมคลองบางกรวยในพื้นที่เทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี พบว่า วิถีชีวิตด้านเศรษฐกิจ ชาวชุมชนริมคลองบางกรวยเชี่ยวชาญการปลูกทุเรียนที่มีรสชาติดีและมีชื่อเสียงระดับประเทศ ปัจจุบันลูกหลานมักหันไปรับราชการหรือทำงานบริษัทเพราะสวนทุเรียนกลายเป็นบ้านจัดสรร วิถีชีวิตด้านสังคม เป็นครอบครัวใหญ่ มีวัดเป็นศูนย์รวมจิตใจค่านิยมดั้งเดิมของชาวสวนจะให้ลูกทำสวนแต่ปัจจุบันส่งเสริมให้มีการศึกษาดี วิถีชีวิตด้านวัฒนธรรม จะเคร่งครัดงานบุญ มีวิถีชีวิตดั้งเดิมขึ้นอยู่กับคลองและน้ำ ปัจจุบันต้องการความสะดวกสบายและรวดเร็วจากระบบสาธารณูปโภคของรัฐ วิถีชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงจากเดิมที่มีสวนทุเรียนปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไป สวนทุเรียนไม่สามารถอยู่ได้คนจึงต้องหันเหเปลี่ยนวิถีชีวิตไปเพื่อให้รับกับการเปลี่ยนแปลง

พระมหาสุรไกร คงบุญवास (2553) ในงานวิจัยเรื่อง กระบวนการนำนโยบายส่งเสริมสถาบันครอบครัวไปปฏิบัติ : ศึกษาศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนจังหวัดนครนายก พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 42 – 51 ปี มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีอาชีพเกษตรกร โดยกลุ่มตัวอย่างให้ความคิดเห็นต่อกระบวนการนำนโยบายส่งเสริมสถาบันครอบครัวไปปฏิบัติในศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนใน 5 ขั้นตอน ในระดับกลางได้แก่ การติดต่อสื่อสาร การประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดเวทีประชาคมและการสร้างเครือข่ายครอบครัว การสนับสนุนและการติดตามประเมินผล ส่วนความเห็นต่อนโยบายส่งเสริมสถาบันครอบครัวของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ใน 5 ขั้นตอน มีระดับกลาง ได้แก่ การมีเครือข่ายการเฝ้าระวังการจัดกิจกรรม การประชาสัมพันธ์ การถ่ายทอดความรู้ด้านครอบครัว และการแสวงหาทรัพยากร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ ประกอบกับแนวความคิด ประสบการณ์ของผู้วิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชนทำให้ได้กรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

การศึกษาวิถีชีวิตของชุมชน : กรณีศึกษา
ครอบครัวชุมชนบ้านไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอ
สิเกา จังหวัดตรัง
- ข้อมูลทั่วไปของชุมชน
- โครงสร้างครอบครัว การเลือกคู่ครอง
ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว การประกอบ
อาชีพ การศึกษาและจริยธรรม และการ
เปลี่ยนแปลงชุมชนหลังการตั้งมหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

ผลที่ได้รับ
ข้อมูลทั่วไปของชุมชน ของโครงสร้างครอบครัว
การเลือกคู่ครอง ความสัมพันธ์ของคนใน
ครอบครัว การประกอบอาชีพ การศึกษาและ
จริยธรรม และการเปลี่ยนแปลงชุมชนหลังการตั้ง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยา
เขตตรัง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างครอบครัว การเลือกคู่ครอง ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว การประกอบอาชีพ การศึกษาและจริยธรรมในชุมชนบ้านไม้ฝาด และการเปลี่ยนแปลงของชุมชนหลังการก่อตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การเลือกพื้นที่ในการศึกษาและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูล จากเอกสาร ตำราวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารที่เป็นทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่สำคัญ เพื่อศึกษา ทำความเข้าใจและวิเคราะห์ประเด็นที่สนใจ เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. การเลือกพื้นที่ในการศึกษาและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

2.1 การเลือกพื้นที่ศึกษา

ผู้วิจัยมีการคัดเลือกพื้นที่แบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคัดเลือกพื้นที่ชุมชนไม้ฝาด หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสิเกา จังหวัดตรังในการวิจัย

2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข่าวสำคัญ ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง โดยเลือกผู้นำชุมชน เจ้าอาวาส ผู้บริหารโรงเรียน ส่วนการสัมภาษณ์เจาะลึกเลือกผู้ที่สัมภาษณ์อายุระหว่าง 45 - 70 ปี จำนวน 8 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม (Participant observation) โดยผู้วิจัยได้เข้าร่วมกิจกรรมกับชาวบ้าน ทั้งประเพณี พิธีกรรม เทศกาลและกิจกรรมที่สำคัญ ๆ ของชุมชนตามโอกาส และใช้โอกาสนี้สังเกตพฤติกรรมของบุคคลกลุ่มเป้าหมาย ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมด้วยกัน โดยไม่让他รู้ตัวหรือจับสังเกตได้ และเพื่อให้ชาวบ้านยอมรับเราเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มในชุมชน ทำให้การพูดคุยซักถามเป็นไปอย่างธรรมชาติได้ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมนี้ผู้วิจัยได้กระทำพร้อม ๆ กับการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ ไปด้วยเพื่อเป็นการสังเกตพฤติกรรม ลักษณะ

2. การสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวสำคัญ (Key-informant interview) ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นคำถามที่ครอบคลุมประเด็นเนื้อหาและใช้คำถามแบบปลายเปิด การสัมภาษณ์นี้เกิดขึ้นหลังจากผู้วิจัยได้เข้าไปสู่ชุมชน และได้สร้างความคุ้นเคยกับชาวบ้านและแหล่งข้อมูลแล้ว การสัมภาษณ์เป็นการพูดคุยกันอย่างเรียบง่าย ไม่เคร่งครัดในขั้นตอนและการลำดับคำถาม โดยผู้สัมภาษณ์สามารถปรับคำถามได้ตลอดเวลา เนื่องจากต้องการ

ปล่อยให้ข้อมูลเลื่อนไหลไปตามธรรมชาติ และขจัดความกลัวของผู้ให้สัมภาษณ์และไม่สร้างความรู้สึกอึดอัดระหว่างการสัมภาษณ์

3. การสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth interview) ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นคำถามที่ครอบคลุมประเด็นเนื้อหาและใช้คำถามแบบปลายเปิด การสัมภาษณ์นี้เกิดขึ้นหลังจากผู้วิจัยได้เข้าไปสู่ชุมชนและได้สร้างความคุ้นเคยกับชาวบ้านและแหล่งข้อมูลแล้ว การสัมภาษณ์เป็นการพูดคุยกันอย่างเรียบง่าย

4. การสังเกตทั่วไป (General observation) เป็นการเฝ้าสังเกตอยู่ภายนอก เพื่อศึกษาสภาพของลักษณะทางกายภาพ โครงสร้างทางสังคม ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวและในชุมชน ทุกครั้งที่ผู้วิจัยเข้าไปในชุมชนทั้งที่เข้าร่วมกิจกรรมและไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน โดยเริ่มจากการที่เข้าสู่ชุมชนครั้งแรกตลอดถึงในช่วงเวลาของการทำความรู้จักสร้างความสัมพันธ์กับคนในชุมชนตามที่ตั้งใจไว้ ในชุมชน ผู้วิจัยใช้วิธีการเดินไปพบปะพูดคุย ขณะเดียวกันก็สังเกตลักษณะโดยทั่ว ๆ ไปของชุมชนไปด้วย เช่น สภาพทั่วไปของชุมชนถนนหนทาง การผลิต การทำมาหากิน ลักษณะของบ้านเรือน การสัญจรไปมาในชุมชนและนอกชุมชน ฯลฯ นอกจากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสังเกตพฤติกรรมและความสัมพันธ์ของกลุ่มเป้าหมายในขณะที่พวกเขาทำกิจกรรมในครอบครัวของเขาเอง หรือกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน

5. การจดบันทึกสนาม (Field note) การบันทึกข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการบันทึกข้อมูล 2 ลักษณะ คือ การบันทึกย่อและบันทึกฉบับสมบูรณ์ ในขณะที่ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ การสนทนากลุ่มย่อยกับกลุ่มผู้นำแบบเป็นทางการ ผู้วิจัยใช้โอกาสบางช่วงของการพูดคุยจดบันทึกย่อในประเด็นใหญ่ ๆ ที่น่าสนใจ สำหรับการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้ใช้วิธีบันทึกแบบย่อ หลังเสร็จกิจกรรมเมื่อมีโอกาสอยู่ตามลำพัง และเพื่อไม่ให้เกิดการหลงลืมข้อมูลและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวันของการเก็บข้อมูลทุกครั้งหลังจากเก็บข้อมูลในแต่ละครั้งเสร็จผู้วิจัยได้นำบันทึกย่อที่เรียบเรียงขยายความให้เป็นบันทึกฉบับสมบูรณ์ เพราะทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงข้อบกพร่องของแนวคำถาม การตกหล่นของข้อมูลจนนำไปสู่การกำหนดทิศทางการเก็บข้อมูลครั้งต่อไปได้

4. เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือน มกราคม พ.ศ. 2554 จนถึงเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2554 เป็นเวลา 5 เดือน การลงพื้นที่วิจัยเพื่อสำรวจพื้นที่ในการวิจัย ทำความรู้จักกับผู้นำชุมชนและชาวบ้าน สัมภาษณ์ประวัติชีวิตผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการลงพื้นที่ในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการสัมภาษณ์ประวัติชีวิตผู้ให้ข้อมูลสำคัญผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา วิเคราะห์เนื้อหาและหาค่าร้อยละ (Percentage)

บทที่ 4 ผลการวิจัย

การศึกษาวิถีชีวิตของชุมชน : กรณีศึกษาครอบครัวชุมชนบ้านไม้ฝาด ตำบลไม้ฝาด อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง ผลการวิจัยที่ได้ ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็นประเด็นและนำเสนอข้อมูลเป็นลักษณะเชิงบรรยายดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของชุมชน

ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ตอนที่ 3 ข้อมูลโครงสร้างครอบครัว การเลือกคู่ครอง ความสัมพันธ์ในครอบครัว การประกอบอาชีพ การศึกษาและจริยธรรมในชุมชนบ้านไม้ฝาด

ตอนที่ 4 การเปลี่ยนแปลงชุมชนบ้านไม้ฝาดหลังการตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของชุมชน

1.1 ประวัติความเป็นมาของชุมชน

เล่ากันว่าหมู่บ้านไม้ฝาดนี้มีต้นไม้ใหญ่อยู่ที่บริเวณท่าเรือ ต้นไม้ใหญ่ต้นนี้จึงเป็นสัญลักษณ์ของหมู่บ้าน ชาวบ้านเรียกว่า “ต้นไม้ฝาด” และชาวบ้านเรียกท่าเรือแห่งนี้ว่า ท่าเรือไม้ฝาด ต้นไม้ฝาดเนื้อไม้มีรสชาติฝาดนำมาทำยารักษาโรคได้ ต่อมาเมื่อมีผู้คนมาอยู่อาศัยเพิ่มขึ้นจึงเรียกเป็นชื่อบ้านว่า “บ้านไม้ฝาด” บ้านไม้ฝาดตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง

1.2 ลักษณะทางกายภาพชุมชนบ้านไม้ฝาด

ที่ตั้งชุมชนบ้านไม้ฝาด หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอสีเกา ประมาณ 10 กิโลเมตร และห่างจากศาลากลางจังหวัดตรัง ประมาณ 40 กิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มและที่ราบค่อนข้างสูง และมีพื้นที่บางแห่งติดกับทะเล พื้นที่ราบมีเนื้อที่ประมาณร้อยละ 65 ของพื้นที่ตำบล ส่วนพื้นที่ราบลุ่มมีเนื้อที่ประมาณร้อยละ 20 ของพื้นที่ตำบล และที่ราบค่อนข้างเป็นลูกคลื่นและติดต่อกับทะเลมีเนื้อที่ประมาณร้อยละ 15 ของพื้นที่ตำบล

ตำบลไม้ฝาดมีลำน้ำธรรมชาติไหลผ่าน คือ ลำน้ำหานานสูง และลำน้ำตกอ่างทอง สภาพพื้นที่โดยทั่วไปของชุมชนไม้ฝาด เป็นที่ราบลุ่มค่อนข้างสูงและเป็นชายทะเล ซึ่งเหมาะแก่การประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และอาชีพด้านการประมง รวมทั้งมีสถานที่ท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเล 3 แห่ง คือ หาดปากเมง หาดเจ้าไหม หาดราชมงคล และน้ำตกอ่างทอง ในด้านการคมนาคม มีทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 4046 เป็นเส้นทางหลักตัดผ่านตอนกลางของพื้นที่ มีขอบเขตดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับ องค์การบริหารส่วนตำบลไม้ฝาด อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง

ทิศใต้ ติดต่อกับ องค์การบริหารส่วนตำบลบางสัก อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ องค์การบริหารส่วนตำบลนาเมืองเพชร อำเภอสีเกา จังหวัดตรัง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ทะเลอันดามัน

1.3 สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศ เป็นแบบมรสุมฤดูร้อน มี 2 ฤดู คือ

- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือน มกราคม ถึงเดือน เมษายน
- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือน พฤษภาคม ถึงเดือน ธันวาคม

1.4 การคมนาคม

การคมนาคมในพื้นที่ของชุมชนบ้านไม้ฝาด ใช้การคมนาคมทางบกเป็นสำคัญ โดยมีทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 4046 (ถนนตรัง – สีเกา) เป็นถนนสายหลักในการเดินทางเข้าสู่ตัวเมืองและอำเภอใกล้เคียง นอกจากนี้ยังมีถนน รพช. ถนนโยธาธิการ และถนนของท้องถิ่นเป็นถนนโครงข่าย แยกจากถนนสายหลักเข้าสู่หมู่บ้านและเชื่อมโยงระหว่างหมู่บ้าน ส่วนถนนที่ใช้ภายในหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นถนนดินลูกรัง

1.5 ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ประกอบไปด้วย ป่าชายเลน ชายหาดฝั่งทะเลด้านทิศตะวันตก

1.6 ชาวบ้านในชุมชนได้รวมกลุ่มจัดตั้ง อาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐาน กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มพัฒนาสตรี ที่ทำการกองทุน กข. คจ. อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) กรรมการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตร กองทุนหมู่บ้าน

1.7 ลักษณะประชากรและชีวิตประจำวันของหมู่บ้าน

ประชากรของชุมชนบ้านไม้ฝาด มีประชากรทั้งสิ้น จำนวน 1,193 คน โดยแยกเป็นชาย 620 คน แยกเป็นหญิง 573 คน มีจำนวนครอบครัวทั้งหมด 368 ครอบครัว

1.8 ระบบเศรษฐกิจ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำสวนยางพารา สวนปาล์มน้ำมัน เป็นต้น และประกอบอาชีพทำการประมง นอกจากนี้ประชากรบางส่วนประกอบอาชีพมากกว่าหนึ่งอาชีพควบคู่กัน คือ การรับจ้างและเกษตรกรรม ประมงและเกษตรกรรม

หน่วยธุรกิจในชุมชนบ้านไม้ฝาด ประกอบด้วย บัณฑิตน้ำมัน 2 แห่ง โรงแรม 1 แห่ง และร้านค้าในชุมชน 3 แห่ง

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในพื้นที่ ได้แก่ หาดราชมงคล หาดวิวาหิต์ใต้สมุทร พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำราชมงคล หาดปากเมง

1.8 การศึกษา

ชุมชนบ้านไม้ฝาด มีสถานศึกษาและแหล่งที่ให้ความรู้กับเด็กนักเรียน จำนวน 2 แห่ง ดังนี้

1. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย เปิดสอนระดับปริญญาตรี
2. โรงเรียนวัดไม้ฝาด เปิดสอนระดับชั้นประถมศึกษา (ป.1-ป.6)

1.9 สาธารณสุข

ชุมชนบ้านไม้ฝาด มีหน่วยพยาบาลที่ให้บริการประชาชนในเรื่องของการรักษาพยาบาล จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ สถานีอนามัยบ้านไม้ฝาด ซึ่งมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน 5 คน

1.10 ศาสนาและความเชื่อ

ชุมชนบ้านไม้ฝาดเป็นชุมชนที่คนนับถือศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ และศูนย์กลางของชุมชน คือ วัดไม้ฝาด และมัสยิด

1.11 ประเพณีในรอบ 1 ปี

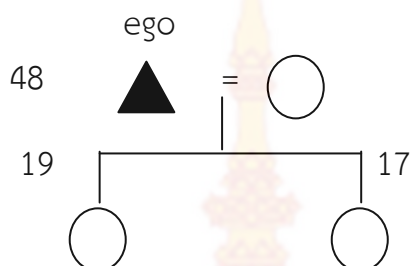
ประเพณีที่สืบทอดกันมาของชุมชนบ้านไม้ฝาด คือ การจัดงานวิวาหิต์ใต้สมุทร งานเบิกฟ้าทะเลตรัง งานอนุรักษ์หอยตะเภา วันสารทเดือนสิบ ประเพณีชักพระ งานสงกรานต์และรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ และงานลอยกระทง และประเพณีวันสำคัญต่างๆทางศาสนา

ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. คุณก้อง (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป

เพศชาย อายุ 48 ปี เชื้อสายไทย นับถือศาสนาพุทธ จบการศึกษาชั้น ปวส.จากโรงเรียนเซ็นจอร์น ภรรยาชื่อ คุณตา (นามสมมติ) จบการศึกษาชั้น ม. 6 เป็นคนเชื้อสายไทย นับถือศาสนาพุทธ คุณก้อง มีพี่น้อง 2 คน ตนเองเป็นคนที่ 2 คุณก้อง มีบุตร 2 คน ปัจจุบันบุตรทั้ง 2 คนกำลังศึกษาอยู่ ดังทำไดอะแกรม

ข้อมูลการศึกษาของบุตรคุณก้อง

คนที่ 1 หญิง อายุ 19 ปี

อนุบาล 1- ป.6 โรงเรียน วัดควนวิเศษ

มัธยมศึกษา 1 -3 โรงเรียน วัดควนวิเศษ

ปัจจุบันกำลังศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน จุฬารามราชวิทยาลัย

คนที่ 2 หญิง อายุ 17 ปี

อนุบาล 1- ป.6 โรงเรียน วัดควนวิเศษ

มัธยมศึกษา 1 -3 โรงเรียน วัดควนวิเศษ

ปัจจุบันกำลังศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสภาราชินี 2

สภาพแวดล้อมของบ้านในอดีตและปัจจุบัน

ในอดีตเป็นบ้านไม้ชั้นเดียว สามห้องนอน บริเวณรอบๆ บ้านเป็นบ้านห้องแถวที่อยู่ติดๆ กัน ในปัจจุบันเป็นบ้านปูนชั้นเดียว สองห้องนอน หนึ่งห้องน้ำ มีพื้นที่ปลูกต้นไม้บริเวณรอบๆ บ้าน ไม่มีรั้วบ้าน ภายในบ้านมีเครื่องใช้อำนวยความสะดวกเท่าที่จำเป็นต้องใช้ มีการจัดเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด

ความสัมพันธ์ของคนภายในบ้านและข้างบ้าน

ที่บ้านคุณก้องจะอยู่กับ ภรรยา และลูกสาวคนเล็ก ส่วนลูกสาวคนโตพักที่โรงเรียนเนื่องจากเป็นโรงเรียนประจำ (อยู่หอพักโรงเรียน) คุณก้องจะรับลูกสาวคนโตกลับมาพักที่บ้านในวันศุกร์ เสาร์ อาทิตย์ และในวันเสาร์ อาทิตย์ คุณก้องมีหน้าที่ในการรับ ส่ง ลูกๆ ทั้งสองไปเรียนพิเศษ ฐานะทางบ้านของคุณก้องยากจน แต่โชคดีที่ได้พี่สาวของคุณก้องช่วยในการส่งเสียให้ลูกๆ ของคุณก้องเรียนหนังสือครอบครัวคุณก้องมีความรักและความอบอุ่น สำหรับภรรยาคุณก้องเป็นแม่บ้านทำหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยภายในบ้านและดูแลลูกๆ มีอะไรลูกๆ ก็ปรึกษาคุณก้องและ ภรรยา

ความสัมพันธ์กับคนข้างบ้าน จะมีการพูดคุยและทักทายกัน มีอะไรก็แบ่งปันกันใช้ และมีการไปมาหาสู่กันตลอด

ข้อมูลพ่อแม่คุณก้อง

พ่อแม่คุณก้องมีเชื้อสายจีน จบการศึกษาระดับประถม มีอาชีพค้าขาย กิจการไม่ค่อยดีเท่าที่ควร แต่ภายในครอบครัวก็มีความอบอุ่นให้กับทุกคน คุณก้องและครอบครัวมีความอยู่เป็นแบบสบายๆ มีเท่าไรก็ใช้เท่านั้น

ข้อมูลการถ่ายทอดภาษาของคุณก้อง

พ่อแม่ของคุณก้องมีเชื้อสายจีนแต่พูดจีนไม่ได้ ภาษาที่ใช้พูดกันเป็นภาษาไทยได้ พ่อแม่จะเคร่งครัดการทำบุญและการรวมญาติในเทศกาลต่างๆ และทุกวันนี้คุณก้องก็พูดกับลูกๆ ด้วยภาษาไทยได้

วิธีการเลี้ยงลูกและการให้การศึกษาของพ่อแม่คุณก้อง

พ่อแม่ของคุณก้องให้ความสำคัญกับการศึกษา โดยการให้ลูกทั้งสองคนเรียนหนังสือให้สูงที่สุดเท่าที่ความสามารถของลูกจะเรียนได้ คุณก้องจบการศึกษาระดับ ปวส. โรงเรียนเซนต์จอห์น สาขา ช่างสำรวจ ปัจจุบันคุณก้องเป็นพนักงานขับรถ ในขณะที่พี่สาวเรียนจบระดับปริญญาตรี ทำงานรับราชการ ปัจจุบันพี่สาวคุณก้องเป็นข้าราชการบำนาญ มีครอบครัวแต่ไม่มีลูก สำหรับการเลือกคู่ครองให้ลูกๆ ตัดสินใจเลือกเอง

อิทธิพลทางศาสนาสมัยพ่อแม่ของคุณก้อง

พ่อแม่ของคุณก้องถึงจะมีเชื้อสายจีน แต่ก็นับถือศาสนาพุทธจะเข้าวัดทำบุญและทุกครั้งทีจะไปก็จะพา ลูกๆ ไปด้วยทุกครั้ง ฝึกให้ลูกสวดมนต์ก่อนนอนทุกคืนและก่อนที่จะไปโรงเรียนและกลับจากโรงเรียนต้องไหว้ พ่อ แม่ ทุกครั้ง

วิธีการเลี้ยงลูกและการให้การศึกษาของคุณก้อง

คุณก้องถูกอบรมเลี้ยงดูให้มีระเบียบวินัย และรู้จักรับผิดชอบตนเอง จึงเอาวิธีการเลี้ยงดูของพ่อแม่มาการเลี้ยงดูลูกๆ โดยการอบรมสั่งสอนลูกอย่างใกล้ชิด หน้าที่หลักในการเลี้ยงดูของคุณก้อง ส่วนมากภรรยาเป็นคนเลี้ยงดูมากกว่า ส่วนคุณคุณก้องรับผิดชอบในการหาเงินมาเลี้ยงครอบครัวและรับส่งลูกในการเรียนพิเศษ สำหรับการเรียนของลูก มีการช่วยกันวางแผนทั้งครอบครัว แต่ลูกจะเรียนอะไรนั้นให้ลูกเป็นคนตัดสินใจเองว่าชอบที่จะเรียนอะไร

อิทธิพลทางศาสนาสมัยของคุณก้อง

คุณก้องจะพาครอบครัวไปทำบุญที่วัด และนำหลักศาสนามาใช้ในการอบรมสั่งสอนลูกให้ลูกเป็นคนดีของสังคม รู้จักใช้สติ สมာธิในการเรียน

ค่านิยมและแนวความคิดของคุณก้องมีดังนี้

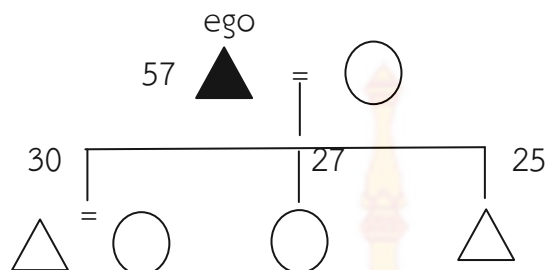
1. คติประจำใจ ทำวันนี้ให้ดีที่สุด
2. แนวคิดเกี่ยวกับลูก อยากรู้ให้การศึกษาให้ลูกให้มากที่สุดเท่าที่ทำได้
3. ปัจจุบันนี้คุณก้องรอดูความสำเร็จของลูกๆ
4. คุณก้องดีใจที่มีครอบครัวที่อบอุ่นและมีลูกที่น่ารักและขยันเรียนหนังสือ

2. คุณสม (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป

เพศชาย อายุ 57 ปี เชื้อสายไทย นับถือศาสนาพุทธ จบการศึกษาระดับ ประถมศึกษา จากโรงเรียนวัด

ไม้ฝาด ภรรยาชื่อ นางพริม (นามสมมติ) จบการศึกษาชั้น ประถมศึกษาเป็นคนเชื้อสายไทย นับถือศาสนาพุทธ คุณสมมีพี่น้อง 4 คน ตนเองเป็นคนที่ 1 คุณสมมีบุตร 3 คน ปัจจุบันบุตรทั้ง 3 คน ทำงานแล้ว 2 คน และคนสุดท้องกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 ดังทำไดอะแกรม

ข้อมูลการศึกษาของบุตรคุณสม

คนที่ 1 ชาย อายุ 30 ปี

อนุบาล 1- ป.6 โรงเรียน วัดไม้ฝาด

มัธยมศึกษา 1 -6 โรงเรียน สีเกาประชาผดุงวิทย์

ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง สาขาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ปัจจุบันทำงานบริษัทเอกชน เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการขาย สมรสแล้วแต่ยังไม่มีลูก

คนที่ 2 หญิง อายุ 27 ปี

อนุบาล 1- ป.6 โรงเรียน วัดไม้ฝาด

มัธยมศึกษา 1 -6 โรงเรียน สีเกาประชาผดุงวิทย์

ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง สาขาวิชาอุตสาหกรรมประมง

ปัจจุบันทำงานที่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง เป็นเจ้าหน้าที่ห้องแล็บ ยังเป็นโสด

คนที่ 3 ชาย อายุ 25 ปี

อนุบาล 1- ป.6 โรงเรียน วัดไม้ฝาด

มัธยมศึกษา 1 -6 โรงเรียน สีเกาประชาผดุงวิทย์

ปัจจุบันกำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

สาขาวิชา การจัดการสิ่งแวดล้อม

สภาพแวดล้อมของบ้านในอดีตและปัจจุบัน

ในอดีตเป็นบ้านไม้สองชั้น บริเวณรอบๆบ้านเป็นสวนยางพารา บรรยากาศดีและร่มรื่น ช่างๆ บ้านจะเป็นบ้านญาติๆ กันหมด

ในปัจจุบันเป็นบ้านปูนชั้นเดียว สามห้องนอน หนึ่งห้อง น้ำบริเวณรอบๆบ้านเป็นสวนยางพารา บรรยากาศดีและร่มรื่น ช่างๆ บ้านจะเป็นบ้านญาติๆ กันหมด ไม่มีรั้วบ้าน ภายในบ้านมีเครื่องใช้อำนวยความสะดวก สะดวกเท่าที่จำเป็นต้องใช้ มีการจัดเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด

ความสัมพันธ์ของคนภายในบ้านและข้างบ้าน

ที่บ้านคุณสมจะอยู่กับภรรยา ลูกสาวและลูกชายคนเล็ก ส่วนลูกชายคนโตทำงานอยู่ที่จังหวัด นครศรีธรรมราช ลูกๆ คุณสมจะขับมอเตอร์ไซด์ไปทำงานและไปเรียนด้วยตนเองทุกคน สามารถดูแลตนเองได้ และยังสามารถช่วยคุณสมตัดยางและเก็บยางก่อนไปทำงานหรือเรียนทุกๆ เช้า ฐานะทางบ้านของคุณสม

ค่อนข้างมีฐานะ ภายในครอบครัวมีความรักและความอบอุ่น สำหรับภรรยาคุณสมเป็นแม่บ้านทำหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยภายในบ้านและดูแลลูกๆ มีอะไรๆ ก็ปรึกษาคุณสมและ ภรรยา นอกจากนั้นภรรยายังต้องทำหน้าที่ในการทำสวนยางพารา

ความสัมพันธ์กับคนข้างบ้าน จะมีการพูดคุยและทักทายกัน มีอะไรก็แบ่งปันกันใช้ และมีการไปมาหาสู่กันตลอด เพราะละแวกบ้านเป็นญาติกันทั้งหมด

ข้อมูลพ่อแม่คุณสม

พ่อแม่คุณสมเป็นคนไทย จบการศึกษาระดับประถม มีอาชีพทำสวนยางพารา แต่ภายในครอบครัวก็มีความอบอุ่นให้กับทุกคน คุณสมและครอบครัวมีการช่วยกันในการทำมาหากิน

ข้อมูลการถ่ายทอดภาษาของคุณสม

พ่อแม่คุณสมเป็นคนไทย ภาษาที่ใช้พูดกันเป็นภาษาไทย พ่อแม่จะให้ลูกไปทำบุญและการรวมญาติในเทศกาลเดือนห้าและเดือนสิบ และทุกวันนี้คุณสม ก็พูดกับลูกๆ ด้วยภาษาไทย

วิธีการเลี้ยงลูกและการให้การศึกษาของพ่อแม่คุณสม

พ่อแม่ของคุณสมไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษา เนื่องจากต้องการให้ลูกช่วยกันตัดยาง เพราะมีสวนยางพารามาก สำหรับการศึกษาลูกทุกคนเรียนจบระดับประถมศึกษา ปัจจุบันคุณสมทำงานเป็นคนงาน และทำสวนยางพาราควบคู่ไปด้วย สำหรับการเลือกคู่ครองคุณสมให้ลูกๆ ตัดสินใจเลือกเอง ลูกรักพ่อแม่ก็รัก

อิทธิพลทางศาสนาสมัยพ่อแม่ของคุณสม

พ่อแม่คุณสมเป็นคนไทย นับถือศาสนาพุทธ จะทำบุญที่วัดไม่ขาด และพาลูกๆ ไปด้วย เพื่อ ฝึกให้ลูกเป็นคนใจบุญสุนทาน และรู้จักสวดมนต์ก่อนนอน ก่อนที่จะไปโรงเรียนและกลับจากโรงเรียนต้องไหว้พ่อแม่

วิธีการเลี้ยงลูกและการให้การศึกษาของคุณสม

คุณสมถูกรอบรมเลี้ยงดูให้รู้จักช่วยกันทำมาหากิน พ่อแม่ ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษา เมื่อคุณสมมีครอบครัว จึงได้เปลี่ยนวิธีการเลี้ยงลูกด้วยการให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอันดับแรก และอบรมสั่งสอนลูกอย่างใกล้ชิด สอนให้ลูกๆ รู้จักช่วยเหลือกัน และแบ่งปันหน้าที่กันรับผิดชอบ หน้าที่หลักในการเลี้ยงลูกของคุณสมส่วนมากภรรยาเป็นคนเลี้ยงดูมากกว่า สำหรับการเรียนของลูกมีการปรึกษากับครอบครัว ส่วนลูกจะเรียนอะไรนั้นให้ลูกเป็นคนตัดสินใจที่จะเลือกเรียนเองในทางที่เขาชอบและถนัด การเลือกคู่ครองให้ลูกตัดสินใจเลือกเอง

อิทธิพลทางศาสนาสมัยของคุณสม

คุณสมจะครอบครัวไปทำบุญที่วัด และนำหลักศาสนามาใช้ในการอบรมสั่งสอนลูกให้ลูกเป็นคนใจเย็น ใจดีรู้จักช่วยเหลือสังคม จะทำอะไรให้รู้จักใช้สติ และความมุนานะ

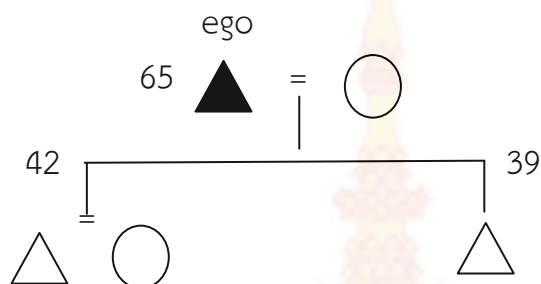
ค่านิยมและแนวความคิดของคุณสมมีดังนี้

1. คติประจำใจ ตั้งใจทำให้ทุกอย่างให้ดีที่สุด
2. แนวคิดเกี่ยวกับลูก อยากลูกเป็นคนดีของสังคม
3. ปัจจุบันคุณสมคิดว่าลูกประสบความสำเร็จไปแล้วหนึ่งคนและรอดูลูกสาวและลูกชาย
4. คุณสมตั้งใจที่ได้เข้าร่วมในการรับปริญญาบัตรของลูกๆ

3. คุณจา (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป

เพศชาย อายุ 65 ปี เชื้อสายไทย นับถือศาสนาพุทธ จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา จากโรงเรียน วัดไม้ฝาด ภรรยาชื่อ นางนพ (นามสมมติ) จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาเป็นคนเชื้อสายไทย นับถือศาสนาพุทธ คุณจามีพี่น้อง 2 คน ตนเองเป็นคนที่ 1 คุณจามีบุตร 2 คน ปัจจุบันบุตรทั้ง 2 คน ทำงานแล้ว ตั้งทำไดอะแกรม

ข้อมูลการศึกษาของบุตรคุณจา

คนที่ 1 ชาย อายุ 42 ปี

อนุบาล 1- ป.6 โรงเรียน วัดไม้ฝาด

มัธยมศึกษา 1 -6 โรงเรียน สีเทาประชาผดุงวิทย์

ปัจจุบันทำงาน เป็นคนงาน สมรสแล้วแต่ยังไม่มีลูก

คนที่ 2 ชาย อายุ 39 ปี

อนุบาล 1- ป.6 โรงเรียน วัดไม้ฝาด

มัธยมศึกษา 1 -6 โรงเรียน สีเทาประชาผดุงวิทย์

ปัจจุบันทำงาน เป็นคนงาน สมรสแล้วแต่ยังมีบุตร

สภาพแวดล้อมของบ้านในอดีตและปัจจุบัน

ในอดีตเป็นบ้านไม้สองชั้น บริเวณรอบๆบ้านเป็นสวนยางพารา ปรรยากาศดีและร่มรื่น ช้างๆ บ้านจะเป็นบ้านญาติๆ กันหมดแต่แต่ละบ้านจะอยู่ห่างไกลกัน

ปัจจุบันเป็นบ้านไม้สองชั้น บริเวณรอบๆ บ้านเป็นสวนยางพารา ปรรยากาศดีและร่มรื่น ช้างๆ บ้านจะเป็นบ้านญาติๆ กันหมด ไม่มีรั้วบ้าน ภายในบ้านมีเครื่องใช้อำนวยความสะดวกเท่าที่จำเป็นต้องใช้ มีการจัดเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด

ความสัมพันธ์ของคนภายในบ้านและข้างบ้าน

ที่บ้านคุณจายจะอยู่กับภรรยา ส่วนลูกชายทั้งสองคนแยกบ้านออกต่างหากกับครอบครัวของตนเอง ลูกๆ ก็ไปมาหาสู่กันอยู่ เพราะบ้านลูกชายทั้งสองอยู่ไม่ไกลจากบ้านของคุณจา ฐานะทางบ้านของคุณจามีฐานะยากจน ภายในครอบครัวต่างคนต่างอยู่ คิดถึงก็จะไปมาหาสู่กัน

ความสัมพันธ์กับคนข้างบ้าน ไม่ค่อยจะมีการพูดคุยและทักทายกัน แต่มีอะไรก็แบ่งปันกันใช้ แถวๆ ละแวกบ้านเป็นญาติกันทั้งหมด

ข้อมูลพ่อแม่คุณจา

พ่อแม่คุณจายเป็นคนไทย จบการศึกษาระดับประถม มีอาชีพทำสวนยางพารา แต่ภายในครอบครัวไม่ค่อยมีความผูกพันกันมาก

ข้อมูลการถ่ายทอดภาษาของคุณจา

พ่อแม่คุณจายเป็นคนไทย ภาษาที่ใช้พูดกันเป็นภาษาไทย พ่อแม่จะให้ลูกไปทำบุญและการรวมญาติในเทศกาลเดือนห้าและเดือนสิบ และทุกวันนี้คุณจาก็พูดกับลูกๆ ด้วยภาษาไทยได้

วิธีการเลี้ยงลูกและการให้การศึกษาของพ่อแม่คุณจา

พ่อแม่ของคุณจา ไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษา ประกอบกับลูกๆ ไม่ชอบการเรียน ลูกทุกคนเรียนจบระดับประถมศึกษา ปัจจุบันคุณจาทำงานเป็นคณงาน และทำสวนยางพาราควบคู่ไปด้วย

อิทธิพลทางศาสนาสมัยพ่อแม่ของคุณจา

พ่อแม่คุณจายเป็นคนไทย นับถือศาสนาพุทธ จะทำบุญที่วัดไม้ฝาด และฝึกให้ลูกเป็นคนใจบุญและรู้จักการให้

วิธีการเลี้ยงลูกและการให้การศึกษาของคุณจา

คุณจาไม่ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษา ลูกๆ ก็ไม่ชอบการเรียน จึงอบรมสั่งสอนให้ลูกๆ ใจบุญ รู้จักให้ช่วยเหลือกัน หน้าที่หลักในการเลี้ยงลูกของคุณจาส่วนมากภรรยาเป็นคนเลี้ยงดูมากกว่า การเลือกคู่ครองลูกจะตัดสินใจเลือกเอง

อิทธิพลทางศาสนาสมัยของคุณจา

คุณจาจะพาครอบครัวไปทำบุญที่วัด และนำหลักศาสนามาใช้ในการอบรมสั่งสอนลูกสอนให้ลูกๆ ใจบุญ รู้จักให้ ช่วยเหลือกัน

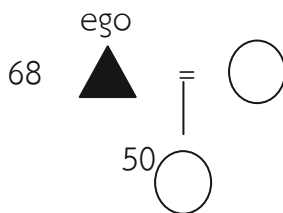
ค่านิยมและแนวความคิดของคุณจา มีดังนี้

1. คติประจำใจ ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น
2. แนวคิดเกี่ยวกับลูก อยากให้ลูกๆ มีความสุข
3. ปัจจุบันคุณจาคิดว่าลูกๆ ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต
4. คุณจาดีใจที่เห็นลูกๆ เป็นคนดี

4. คุณเขย (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป

เพศชาย อายุ 68 ปี เชื้อสายไทย นับถือศาสนาพุทธ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ภรรยาชื่อ จุรี (นามสมมติ) จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา เป็นคนเชื้อสายไทย นับถือศาสนาพุทธ คุณเขย มีพี่น้อง 4 คน ตนเองเป็นคนที่ 1 คุณเขยมีบุตร 1 คน ปัจจุบันบุตรทำงานแล้ว ดั่งทำไดอะแกรม

ข้อมูลการศึกษาของบุตรคุณเขย

คนที่ 1 หญิง อายุ 50 ปี

อนุบาล 1- ป.6 โรงเรียน วัดไม้ฝาด

มัธยมศึกษา 1-3 โรงเรียน สีเกาประชาผดุงวิทย์

ระดับการศึกษาปริญญาตรี สาขาภาษาไทย

ปัจจุบันกำลังทำงาน รับราชการ ยังเป็นโสด

สภาพแวดล้อมของบ้านในอดีตและปัจจุบัน

ในอดีตเป็นบ้านปูนชั้นเดียว บริเวณรอบๆ บ้านเป็นสวนยางพารา

ปัจจุบันเป็นบ้านปูนชั้นเดียว บริเวณรอบๆบ้านเป็นสวนยางพารา ไม่มีรั้วบ้าน ภายในบ้านมีเครื่องใช้อำนวยความสะดวกครบ มีการจัดเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด

ความสัมพันธ์ของคนภายในบ้านและข้างบ้าน

ที่บ้านคุณเขยจะอยู่กับลูกสาว ภรรยาเสียชีวิตแล้ว ฐานะทางบ้านของคุณเขยฐานะปาน มีความรักและความอบอุ่น ความสัมพันธ์กับคนข้างบ้านจะมีการพูดคุยและทักทายกัน มีอะไรก็แบ่งปันกันใช้ และมีการไปมาหาสู่กันตลอด

ข้อมูลพ่อแม่คุณเขย

พ่อแม่คุณเขยมีเชื้อสายไทย จบการศึกษาระดับประถม มีอาชีพค้าทำสวนยางพารา แต่ภายในครอบครัวก็มีความอบอุ่น คุณเขยและครอบครัวมีความเป็นแบบสบายๆ

ข้อมูลการถ่ายทอดภาษาของคุณเขย

พ่อแม่ของคุณเขยเชื้อสายไทย ภาษาที่ใช้พูดกันเป็นภาษาไทยและทุกวันนี้คุณเขยก็พูดกับลูกๆ ด้วยภาษาไทย

วิธีการเลี้ยงลูกและการให้การศึกษาของพ่อแม่คุณเขย

คุณเขยให้ความสำคัญกับการศึกษา โดยการส่งให้ลูกเรียนหนังสือให้สูงที่สุดเท่าที่ความสามารถของลูกจะเรียนได้ ปัจจุบันคุณเขยทำสวนยางพารา ในขณะที่ลูกสาวทำงานรับราชการ แต่ยังไม่มีการมีครอบครัว

อิทธิพลทางศาสนาสมัยพ่อแม่ของคุณเขย

นับถือศาสนาพุทธจะเข้าวัดทำบุญ จะพาไปด้วย ให้ลูกสวดมนต์ก่อนนอนและฝึกนั่งสมาธิ

วิธีการเลี้ยงลูกและการให้การศึกษาของคุณเขย

คุณเขยถูกอบรมเลี้ยงดูแบบสบายๆ จึงเอาวิธีการเลี้ยงดูของพ่อ แม่มาการเลี้ยงดูลูก โดยการอบรมสั่ง

สอนลูกอย่างใกล้ชิด หน้าที่หลักในการเลี้ยงลูกของคุณเขยส่วนมากภรรยาเป็นคนเลี้ยงดู ให้ลูกจะเรียนวางแผนในการเรียนเอง การเลือกคู่ครองคู่ลูกจะตัดสินใจเลือกเอง

อิทธิพลทางศาสนาสมัยของคุณเขย

คุณเขย จะพาครอบครัวไปทำบุญที่วัด และนำหลักศาสนามาใช้ในการอบรมสั่งสอนลูก ให้ลูกฝึกนั่งสมาธิ รู้จักใช้สติ

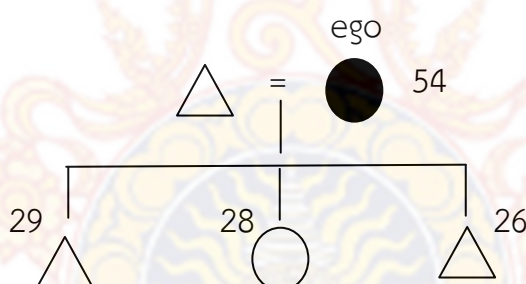
ค่านิยมและแนวความคิดของคุณเขยมีดังนี้

1. คติประจำใจ ขยันวันนี้แล้วจะสบายในวันหน้า
2. แนวคิดเกี่ยวกับลูก อยากรับประสบความสำเร็จในชีวิต
3. ปัจจุบันนี้คุณเขยคิดว่าลูกประสบความสำเร็จในชีวิตแล้ว
4. คุณเขยดีใจที่ประสบความสำเร็จในชีวิต

5. คุณวารี (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป

เพศหญิง อายุ 54 ปี เชื้อสายไทย นับถือศาสนาพุทธ จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา จากโรงเรียนวัดไม้ฝาด สามีชื่อนายเอก (นามสมมติ) จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา เป็นคนเชื้อสายไทย นับถือศาสนาพุทธ คุณวารี มีพี่น้อง 3 คน ตนเองเป็นคนที่ 1 คุณวารีมีบุตร 3 คน ปัจจุบันบุตรทั้ง 3 คน ทำงานแล้ว 2 คน และคนสุดท้ายว่างงาน ดังทำไดอะแกรม

ข้อมูลการศึกษาของบุตรคุณวารี

คนที่ 1 ชาย อายุ 29 ปี

อนุบาล 1- ป.6 โรงเรียนวัดไม้ฝาด

มัธยมศึกษา 1 -6 โรงเรียน สิเกาประชาผดุงวิทย์

ปัจจุบันทำ สวนยางพารา เป็นโสด

คนที่ 2 หญิง อายุ 28 ปี

อนุบาล 1- ป.6 โรงเรียนวัดไม้ฝาด

มัธยมศึกษา 1 - 6 โรงเรียนสิเกาประชาผดุงวิทย์

ปัจจุบันทำ สวนยางพารา เป็นโสด

คนที่ 3 ชาย อายุ 26 ปี

อนุบาล 1- ป.6 โรงเรียน วัดไม้ฝาด

มัธยมศึกษา 1 -6 โรงเรียน สิเกาประชาผดุงวิทย์

ปัจจุบันทำ สวนยางพารา เป็นโสด

สภาพแวดล้อมของบ้านในอดีตและปัจจุบัน

ในอดีตเป็นบ้านไม้สองชั้น บริเวณรอบๆ บ้านเป็นสวนยางพารา บรรยากาศดีและร่มรื่น

ปัจจุบันเป็นบ้านปูนสองชั้น บริเวณรอบๆบ้านเป็นสวนยางพารา บรรยากาศดีและร่มรื่น ช้างๆ บ้านจะเป็นบ้านญาติๆ กันหมด ภายในบ้านมีเครื่องใช้อำนวยความสะดวกเท่าที่จำเป็นต้องใช้ มีการจัดเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด

ความสัมพันธ์ของคนภายในบ้านและข้างบ้าน

ที่บ้านคุณวารีจะอยู่กับสามี ลูกชายและลูกสาว ลูกๆ ทั้งสามคนของคุณวารีทำสวนยางพารา ฐานะทางบ้านของคุณวารีค่อนข้างมีฐานะ ภายในครอบครัวต่างคนต่างอยู่ สำหรับสามีคุณวารีทำสวนยางพารา

ความสัมพันธ์กับคนข้างบ้านมีอะไรก็แบ่งปันกันใช้ และมีการไปมาหาสู่กันตลอด เพราะละแวกบ้านเป็นญาติกันทั้งหมด

ข้อมูลพ่อแม่คุณวารี

พ่อแม่คุณวารีเป็นคนไทย จบการศึกษาระดับประถม มีอาชีพทำสวนยางพารา แต่ภายในครอบครัวต่างคนต่างอยู่ คุณวารีและครอบครัวมีการช่วยกันทำงาน

ข้อมูลการถ่ายทอดภาษาของคุณวารี

พ่อแม่คุณวารีเป็นคนไทย ภาษาที่ใช้พูดกันเป็นภาษาไทย พ่อแม่จะให้ลูกไปทำบุญ และทุกวันนี้คุณวารีก็พูดกับลูกๆ ด้วยภาษาไทย

วิธีการเลี้ยงดูและการให้การศึกษาของพ่อแม่คุณวารี

พ่อแม่ของคุณวารี ไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษา เนื่องจากต้องการให้ลูกช่วยกันตัดยาง เพราะมีสวนยางพาราจำนวนมาก สำหรับการศึกษาลูกทุกคนเรียนจบระดับประถมศึกษา ปัจจุบันคุณวารีทำงานเป็นคนงาน และทำสวนยางพาราควบคู่ไปด้วย

อิทธิพลทางศาสนาสมัยพ่อแม่ของคุณวารี

พ่อแม่คุณวารีเป็นคนไทย นับถือศาสนาพุทธ จะทำบุญที่วัดไม้ฝาด และมันพาลูกๆไปด้วย

วิธีการเลี้ยงดูและการให้การศึกษาของคุณวารี

คุณวารีถูกอบรมเลี้ยงดูให้รู้จักทำมาหากิน พ่อแม่ ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษา เมื่อคุณวารีมีครอบครัว จึงได้เปลี่ยนวิธีการเลี้ยงดูด้วยการให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอันดับแรก และอบรมสั่งสอนลูกอย่างใกล้ชิด สอนให้ลูกๆ รู้จักช่วยเหลือกันและแบ่งปันหน้าที่กันรับผิดชอบ หน้าที่หลักในการเลี้ยงดูของคุณวารีจะเป็นคนเลี้ยงดู แต่ลูกๆไม่ชอบการเรียน จึงออกมาทำสวนยางพารา การเลือกคู่ครองลูกจะตัดสินใจเลือกเอง

อิทธิพลทางศาสนาสมัยของคุณวารี

คุณวารีจะพาลูกไปทำบุญที่วัด และนำหลักศาสนามาใช้ในการอบรมสั่งสอนลูก

ค่านิยมและแนวความคิดของคุณวารีมีดังนี้

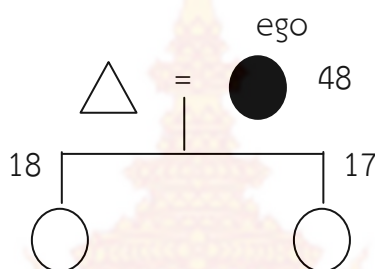
1. คติประจำใจ อดทนให้ถึงที่สุด

2. แนวคิดเกี่ยวกับลูก อยากให้ก้อยสบาย
3. ปัจจุบันคุณวารีคิดว่าลูกไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตทั้งหน้าที่การงาน
4. คุณวารีดีใจที่ลูกขยันทำงาน

6. คุณน้อง (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป

เพศหญิง อายุ 42 ปี เชื้อสายไทย นับถือศาสนาอิสลาม จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา สามิชื่อ นายหนวด (นามสมมติ) จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา เป็นคนเชื้อสายไทย นับถือศาสนาอิสลาม คุณน้องมีพี่น้อง 2 คน ตนเองเป็นคนที่ 2 คุณน้องมีบุตร 2 คน ปัจจุบันบุตรทั้ง 2 คนกำลังศึกษาอยู่ ดังทำไดอะแกรม

ข้อมูลการศึกษาของบุตรคุณน้อง

คนที่ 1 หญิง อายุ 18 ปี

อนุบาล 1- ป.6 โรงเรียน วัดไม้ฝาด

มัธยมศึกษา 1 -3 โรงเรียน สิเกาประชาผดุงวิทย์

ปัจจุบันกำลังศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสิเกาประชาผดุงวิทย์

คนที่ 2 หญิง อายุ 17 ปี

อนุบาล 1- ป.6 โรงเรียน วัดไม้ฝาด

มัธยมศึกษา 1 -3 โรงเรียน สิเกาประชาผดุงวิทย์

ปัจจุบันกำลังศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสิเกาประชาผดุงวิทย์

สภาพแวดล้อมของบ้านในอดีตและปัจจุบัน

ในอดีตเป็นบ้านไม้ชั้นเดียว บริเวณรอบๆบ้านเป็นสวนยางพารา

ปัจจุบันเป็นบ้านปูนชั้นเดียว บริเวณรอบๆบ้านเป็นสวนยางพารา ไม่มีรั้วบ้าน ภายในบ้านมีเครื่องใช้อำนวยความสะดวกเท่าที่จำเป็นต้องใช้ มีการจัดเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด

ความสัมพันธ์ของคนภายในบ้านและข้างบ้าน

ที่บ้านคุณน้องจะอยู่กับสามีและลูกสาว คุณน้องมีหน้าที่ในการรับ ส่ง ลูกๆ ทั้งสองไปเรียนพิเศษ ฐานะทางบ้านของคุณน้องยากจน ครอบครัวคุณน้องมีความรักและความอบอุ่น สำหรับสามีคุณน้องทำสวนยางพารา คุณน้องทำหน้าที่ดูแลความเรียบร้อยภายในบ้านและดูแลลูกๆ

ความสัมพันธ์กับคนข้างบ้านจะมีการพูดคุยและทักทายกัน มีอะไรก็แบ่งปันกันใช้ และมีการไปมาหาสู่กันตลอด

ข้อมูลพ่อแม่คุณน้อง

พ่อแม่คุณน้องจบการศึกษาระดับประถม มีอาชีพทำสวนยางพารา แต่ภายในครอบครัวก็มีความอบอุ่นให้กับทุกคน คุณพ่อและครอบครัวมีความเป็นแบบสบายๆ ใช้ชีวิตแบบสมถะ

ข้อมูลการถ่ายทอดภาษาของคุณน้อง

ภาษาที่ใช้พูดกันเป็นภาษาไทย และทุกวันนี้คุณน้องก็พูดกับลูกๆ ด้วยภาษาไทย

วิธีการเลี้ยงลูกและการให้การศึกษาของพ่อแม่คุณน้อง

พ่อแม่ของคุณน้องให้ความสำคัญกับการศึกษา โดยการให้ลูกทั้งสองคนเรียนหนังสือให้สูงที่สุดเท่าที่ความสามารถของลูกจะเรียนได้ คุณน้องจบการศึกษาระดับประถมศึกษา ปัจจุบันคุณน้องทำอาชีพเป็นแม่บ้าน

อิทธิพลทางศาสนาสมัยพ่อแม่ของคุณน้อง

พ่อแม่คุณน้องมีเชื้อสายไทย แต่ก็นับถือศาสนาอิสลาม จะพาลูกไปละหมาดที่สุเหร่า

วิธีการเลี้ยงลูกและการให้การศึกษาของคุณน้อง

คุณน้องถูกอบรมเลี้ยงดูให้มีระเบียบวินัย และรู้จักรับผิดชอบตนเอง จึงเอาวิธีการเลี้ยงดูของพ่อ แม่มาเลี้ยงดูลูกๆ โดยการอบรมสั่งสอนลูกอย่างใกล้ชิด และมีหน้าที่หลักในการเลี้ยงดู ส่วนสามีคุณน้องรับผิดชอบในการหาเงินมาเลี้ยงครอบครัวและคุณน้องมีหน้าที่รับส่งลูกในการเรียนพิเศษ สำหรับการเรียนของลูก มีการช่วยกันวางแผนแต่ลูกจะเรียนอะไรนั้นให้ลูกเป็นคนตัดสินใจเองว่าชอบที่จะเรียนอะไร การเลือกคู่ครองลูกจะตัดสินใจเลือกเอง

อิทธิพลทางศาสนาสมัยของคุณน้อง

คุณน้องจะครอบครัวไปทำบุญที่สุเหร่า และนำหลักศาสนามาใช้ในการอบรมสั่งสอนลูกให้ลูกเป็นคนดีของสังคม

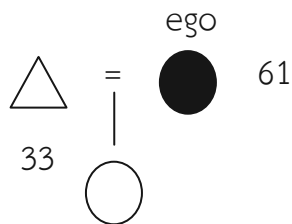
ค่านิยมและแนวความคิดของคุณน้อง มีดังนี้

1. คติประจำใจ ไม่มี
2. แนวคิดเกี่ยวกับลูก อยากรให้ลูกเรียนสูงๆ
3. ปัจจุบันนี้คุณน้อง รอดูความสำเร็จของลูกๆ
4. คุณน้องดีใจที่ลูกตั้งใจเรียน

7. คุณลอย (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป

เพศหญิง อายุ 61 ปี เชื้อสายไทย นับถือศาสนาพุทธ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา สามีชื่อ ทนง (นามสมมติ) จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา เป็นคนเชื้อสายจีน นับถือศาสนาพุทธ คุณลอยมีพี่น้อง 2 คน ตนเองเป็นคนที่ 1 คุณลอยมีบุตร 1 คน ปัจจุบันบุตรทำงานแล้ว ดังทำไดอะแกรม

ข้อมูลการศึกษาของบุตรคุณลอย

คนที่ 1 หญิง อายุ 33 ปี

อนุบาล 1- ป.6 โรงเรียน วัดไม้ฝาด

มัธยมศึกษา 1 -3 โรงเรียน สีเกาประชาผดุงวิทย์

มัธยมศึกษา 6 โรงเรียน สีเกาประชาผดุงวิทย์

ระดับการศึกษาปริญญาตรี สาขารัฐศาสตร์

ปัจจุบันกำลังทำงาน พนักงานบริษัท ยังเป็นโสด

สภาพแวดล้อมของบ้านในอดีตและปัจจุบัน

ในอดีตเป็นบ้านปูนสองชั้น บริเวณรอบๆ บ้านเป็นสวนยางพารา

ปัจจุบันเป็นบ้านปูนสองชั้น บริเวณรอบๆ บ้านเป็นสวนยางพารา ไม่มีรั้วบ้าน ภายในบ้านมีเครื่องใช้อำนวยความสะดวกครบ มีการจัดเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด

ความสัมพันธ์ของคนภายในบ้านและข้างบ้าน

ที่บ้านคุณลอยจะอยู่กับลูกสาว สามีเสียชีวิตแล้ว ฐานะทางบ้านของคุณลอยฐานะปาน มีความรักและความอบอุ่น

ความสัมพันธ์กับคนข้างบ้านจะมีการพูดคุยและทักทายกัน มีอะไรก็แบ่งปันกันใช้ และมีการไปมาหาสู่กันตลอด

ข้อมูลพ่อแม่คุณลอย

พ่อแม่คุณลอยมีเชื้อสายไทย จบการศึกษาระดับประถม มีอาชีพค้าขายและทำสวนยางพารา แต่ภายในครอบครัวก็มีความอบอุ่น คุณลอยและครอบครัวมีความอยู่เป็นแบบสบายๆ

ข้อมูลการถ่ายทอดภาษาของคุณลอย

พ่อแม่ของคุณลอยเชื้อสายไทย ภาษาที่ใช้พูดกันเป็นภาษาไทย และทุกวันนี้คุณเขยก็พูดกับลูก ด้วยภาษาไทย

วิธีการเลี้ยงลูกและการให้การศึกษาของพ่อแม่คุณลอย

คุณลอยให้ความสำคัญกับการศึกษา โดยการส่งให้ลูกเรียนหนังสือให้สูงที่สุดเท่าที่ความสามารถของลูกจะเรียนได้ ปัจจุบันคุณลอยทำสวนยางพารา ในขณะที่ลูกสาวทำงานบริษัทแต่ยังไม่มีครอบครัว

อิทธิพลทางศาสนาสมัยพ่อแม่ของคุณลอย

นับถือศาสนาพุทธจะเข้าวัดทำบุญ จะพาลูกไปด้วย ให้ลูกสวดมนต์ก่อนนอนและฝึกนั่งสมาธิ

วิธีการเลี้ยงลูกและการให้การศึกษาของคุณลอย

คุณลอยถูกอบรมเลี้ยงดูแบบสบายๆ จึงเอาวิธีการเลี้ยงดูของพ่อ แม่มาการเลี้ยงดูลูก โดยการอบรมสั่งสอนลูกอย่างใกล้ชิด คุณลอยมีหน้าที่หลักในการเลี้ยงดูลูกและทำสวนยางพารา ให้ลูกวางแผนในการเรียนเอง การเลือกคู่ครองลูกจะตัดสินใจเลือกเอง

อิทธิพลทางศาสนาสมัยของคุณลอย

คุณลอยจะพาครอบครัวไปทำบุญที่วัด และนำหลักศาสนามาใช้ในการอบรมสั่งสอนลูกให้ลูกเป็นคนดี ฝึกให้ลูกเป็นนั้่งสมาธิ รู้จักใช้สติ

ค่านิยมและแนวความคิดของคุณลอย มีดังนี้

1. คติประจำใจ ทำวันนี้ให้ดีที่สุด
2. แนวคิดเกี่ยวกับลูก อยากรู้จักลูกมีชีวิตครอบครัว
3. ปัจจุบันนี้คุณลอยคิดว่าลูกประสบความสำเร็จในชีวิตแล้ว
4. คุณลอยดีใจที่ลูกประสบความสำเร็จในด้านการศึกษาและการทำงาน

8. คุณหนึ่ง (นามสมมติ)

ข้อมูลทั่วไป

เพศหญิง อายุ 64 ปี เชื้อสายไทย นับถือศาสนาพุทธ จบการศึกษาชั้น ประถมศึกษา จากโรงเรียนวัดไม้ฝาด สามีนายสม (นามสมมติ) จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาเป็นคนเชื้อสายไทย นับถือศาสนาพุทธ คุณหนึ่ง มีพี่น้อง 4 คน ตนเองเป็นคนที่ 1 คุณหนึ่งมีบุตร 3 คน ปัจจุบันบุตรทั้ง 3 คน ทำงานแล้วทั้ง 3 คน ดังทำไดอะแกรม

ข้อมูลการศึกษาของบุตรคุณหนึ่ง

คนที่ 1 ชาย อายุ 40 ปี

อนุบาล 1- ป.6 โรงเรียน วัดไม้ฝาด

มัธยมศึกษา 1 -6 โรงเรียน สิเกาประชาผดุงวิทย์

ปัจจุบันทำ สวนยางพารา เป็นโสด

คนที่ 2 หญิง อายุ 38 ปี

อนุบาล 1- ป.6 โรงเรียน วัดไม้ฝาด

มัธยมศึกษา 1 -6 โรงเรียน สิเกาประชาผดุงวิทย์

ปัจจุบันทำ สวนยางพารา เป็นโสด

คนที่ 3 ชาย อายุ 36 ปี
 อนุบาล 1- ป.6 โรงเรียน วัดไม้ฝาด
 มัธยมศึกษา 1 -6 โรงเรียน สีเกาประชาผดุงวิทย์
 ปัจจุบันทำ สวนยางพารา เป็นโสด

สภาพแวดล้อมของบ้านในอดีตและปัจจุบัน

ในอดีตเป็นบ้านปูนสองชั้น บริเวณรอบๆ บ้านเป็นสวนยางพารา บรรยากาศดีและร่มรื่น
 ปัจจุบันเป็นบ้านปูนสองชั้น บริเวณรอบๆ บ้านเป็นสวนยางพารา บรรยากาศดีและร่มรื่น ข้างๆ บ้าน
 จะเป็นบ้านญาติๆ กันหมด ภายในบ้านมีเครื่องใช้อำนวยความสะดวกเท่าที่จำเป็นต้องใช้ มีการจัดเป็นระเบียบ
 เรียบร้อย สะอาด

ความสัมพันธ์ของคนภายในบ้านและข้างบ้าน

ที่บ้านคุณหนึ่งจะอยู่กับสามี ลูกชายและลูกสาว ลูกๆ ทั้งสามคนของคุณหนึ่งทำสวนยางพารา ฐานะ
 ทางบ้านของคุณหนึ่งค่อนข้างมีฐานะ ภายในครอบครัวต่างคนต่างอยู่ สำหรับสามีคุณหนึ่งทำสวนยางพารา
 ความสัมพันธ์กับคนข้างบ้าน มีอะไรก็แบ่งปันกันใช้ และมีการไปมาหาสู่กันตลอด เพราะละแวกบ้าน
 เป็นญาติกันทั้งหมด

ข้อมูลพ่อแม่คุณหนึ่ง

พ่อแม่คุณหนึ่งเป็นคนไทย จบการศึกษาระดับประถม มีอาชีพทำสวนยางพารา แต่ภายในครอบครัว
 ต่างคนต่างอยู่ คุณหนึ่งและครอบครัวมีการช่วยกันทำงาน

ข้อมูลการถ่ายทอดภาษาของคุณหนึ่ง

พ่อแม่คุณหนึ่งเป็นคนไทย ภาษาที่ใช้พูดกันเป็นภาษาไทย พ่อแม่จะให้ลูกไปทำบุญ และทุกวันนี้คุณ
 หนึ่งก็พูดกับลูกๆ ด้วยภาษาไทย

วิธีการเลี้ยงลูกและการให้การศึกษาของพ่อแม่คุณหนึ่ง

พ่อแม่ของคุณหนึ่งไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษาเนื่องต้องการให้ลูกช่วยกันตัดยาง เพราะมีสวน
 ยางพารา สำหรับการศึกษาลูกทุกคนเรียนจบระดับประถมศึกษา ปัจจุบันคุณหนึ่งทำสวนยางพารา

อิทธิพลทางศาสนาสมัยพ่อแม่ของคุณหนึ่ง

พ่อแม่คุณหนึ่งเป็นคนไทย นับถือศาสนาพุทธ จะทำบุญที่วัดไม้ฝาด และมันพาลูกๆ ไปด้วยทุกครั้ง

วิธีการเลี้ยงลูกและการให้การศึกษาของคุณหนึ่ง

คุณหนึ่งถูกรอบรมเลี้ยงดูให้รู้จักทำมาหากิน พ่อแม่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษา เมื่อคุณหนึ่งมี
 ครอบครัว จึงได้เปลี่ยนวิธีการเลี้ยงดูด้วยการให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอันดับแรก และอบรมสั่งสอนลูก
 อย่างใกล้ชิด สอนให้ลูกๆ รู้จักช่วยเหลือกัน และแบ่งปันหน้าที่กันรับผิดชอบ หน้าที่หลักในการเลี้ยงดูของคุณ
 หนึ่งจะเป็นคนเลี้ยงดู แต่ลูกๆ ไม่ค่อยชอบการเรียน จึงออกมาทำสวนยางพารา การเลือกคู่ครองลูกจะ
 ตัดสินใจเลือกเอง

อิทธิพลทางศาสนาสมัยของคุณหนึ่ง

คุณหนึ่งจะพาลูกไปทำบุญที่วัด และนำหลักศานามาใช้ในการอบรมสั่งสอนลูก

ค่านิยมและแนวความคิดของคุณหนึ่ง มีดังนี้

1. คติประจำใจ ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น
2. แนวคิดเกี่ยวกับลูก อยากให้ลูกประสบความสำเร็จในชีวิต
3. ปัจจุบันคุณหนึ่งมีความพึงพอใจต่อลูกๆ ทั้งสามคน
4. คุณหนึ่งดีใจที่ลูกเป็นคนดีไม่เกเร

ตอนที่ 3 ข้อมูลโครงสร้างครอบครัว การเลือกคู่ครอง ความสัมพันธ์ในครอบครัว การประกอบอาชีพ การศึกษาและจริยธรรมในชุมชนบ้านไม้ฝาด

โครงสร้างครอบครัวของชุมชนบ้านไม้ฝาด

1. ลักษณะทั่วไปของประชากร

ประชากรที่ตกเป็นตัวอย่างในการศึกษาเกี่ยวกับโครงสร้างครอบครัวของชุมชนบ้านไม้ฝาด มีทั้งสิ้น 368 ครอบครัว เป็นเพศชาย 620 คน เพศหญิง 573 คน รวมประชากรทั้งหมด 1,193 คน ประชากรตัวอย่าง 1,071 คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มโดยใช้อายุเป็นเกณฑ์ดังนี้ อายุ 18 -25 ปี, 26 – 49 ปี, 50 – 60 ปี, มากกว่า 60 ปี ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรแยกตามเพศและอายุ

อายุ	เพศชาย	เพศหญิง	รวม	เปอร์เซ็นต์
น้อยกว่า 1 – 5 ปี	8	6	14	1.25
6 – 11 ปี	28	23	51	4.27
12 – 17 ปี	40	17	57	4.77
18 -25 ปี	72	58	130	10.89
26 – 49 ปี	284	304	588	49.28
50 – 60 ปี	114	104	218	18.27
มากกว่า 60ปี	75	60	135	11.31

จากตาราง 1 โครงสร้างครอบครัวของประชากรชุมชนบ้านไม้ฝาด พบว่า ช่วงอายุ 26 – 49 ปี มีปริมาณมากที่สุด (49.28 เปอร์เซ็นต์) รองลงมาคือ ประชากรในช่วงอายุ มากกว่า 50 ปี (29.59 เปอร์เซ็นต์) ช่วงอายุ 1 – 25 ปี มีน้อยที่สุด (21.12 เปอร์เซ็นต์)

ตาราง 2 ศาสนาของประชากร

ศาสนา	เพศชาย	เพศหญิง	รวม	เปอร์เซ็นต์
พุทธ	619	569	1,188	99.6
อิสลาม	-	4	4	0.3
คริสต์	1	-	1	0.1
รวม	620	573	1,193	100

จากตาราง 2 ในด้านความเชื่อทางศาสนาพบว่า นับถือศาสนาพุทธ 99.6 เปอร์เซ็นต์ นับถือศาสนาอิสลาม 0.3 เปอร์เซ็นต์ และนับถือศาสนาคริสต์ 0.1 เปอร์เซ็นต์

ตาราง 3 ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	เพศชาย	เพศหญิง	รวม	เปอร์เซ็นต์
ไม่ได้เรียน	3	5	8	0.7
ระดับ ป.6	287	274	561	47.6
มัธยมตอนต้น	97	69	166	14.1
มัธยมตอนปลาย	85	60	145	12.3
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	37	45	82	7.0
ปริญญาตรี	106	120	226	19.2
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	5	-	5	0.4
รวม	620	573	1,193	100

จากตาราง 3 ในด้านการศึกษาพบว่า 0.7เปอร์เซ็นต์ ไม่ได้เรียน 47.6 เปอร์เซ็นต์ มีการศึกษาระดับ ป.6 14.1 เปอร์เซ็นต์ มีการศึกษาระดับมัธยมตอนต้น 12.3 เปอร์เซ็นต์ มีการศึกษาระดับมัธยมตอนปลาย 7.0 เปอร์เซ็นต์ มีการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า 19.2 เปอร์เซ็นต์ มีการศึกษาระดับปริญญาตรี 0.4 เปอร์เซ็นต์ มีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี

ตาราง 4 อาชีพของประชากร

ประเภทอาชีพ	เพศชาย	เพศหญิง	รวม	เปอร์เซ็นต์
เกษตรกรรม-ทำไร่	1	-	1	0.1
เกษตรกรรม-ทำสวน	272	241	513	43.0
เกษตรกรรม-ประมง	5	2	7	0.6
เกษตรกรรม-ปศุสัตว์	1	-	1	0.1
รับราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ	22	18	40	3.4
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	6	12	18	1.5
พนักงานบริษัท	28	36	64	5.4
รับจ้างทั่วไป	94	76	170	14.2
ค้าขาย	8	42	50	4.2
ธุรกิจส่วนตัว	42	34	76	6.4
อาชีพอื่นๆ	5	4	9	0.8
ไม่มีอาชีพ	23	23	46	3.9
กำลังศึกษา	113	85	198	16.6
รวม	620	573	1,193	100

จากตาราง 4 ในด้านการประกอบอาชีพ พบว่า 43.0 เปอร์เซ็นต์ มีอาชีพทำสวน 14.2 เปอร์เซ็นต์ มีอาชีพรับจ้างทั่วไป 6.4 เปอร์เซ็นต์ มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว 5.4 เปอร์เซ็นต์ เป็นพนักงานบริษัท 4.2 เปอร์เซ็นต์ มีอาชีพค้าขาย 3.4 เปอร์เซ็นต์ รับราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ 1.5 เปอร์เซ็นต์ เป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ 0.6 เปอร์เซ็นต์ มีอาชีพประมง 0.8 เปอร์เซ็นต์ มีอาชีพอื่นๆ 0.1 เปอร์เซ็นต์ มีอาชีพทำไร่ 0.1 เปอร์เซ็นต์ ทำอาชีพปศุสัตว์ 3.9 เปอร์เซ็นต์ ไม่มีอาชีพ และ 16.6 เปอร์เซ็นต์ กำลังศึกษา

ตาราง 5 รายได้เฉลี่ยครัวเรือน

จำนวนครัวเรือน	จำนวนคน	แหล่งรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท / ปี)				รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท / ปี)	รายได้บุคคลเฉลี่ย/ปี
		อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ปลูก เลี้ยงหาเอง		
368	1,193	198,890	46,495	14,236	4,796	264,418	81,564

จากตาราง 5 ในด้านรายได้เฉลี่ยครัวเรือน พบว่า ประชากรประกอบอาชีพหลัก (เกษตรกรรม, รับราชการ, พนักงานบริษัท, ธุรกิจส่วนตัว, ค้าขาย) อาชีพรอง (ค้าขาย, เกษตรกรรม, รับจ้างทั่วไป) และอาชีพเสริม (ทำประมง, รับจ้างทั่วไป, ทำสวน)

1.2 ลักษณะโครงสร้างครอบครัว

ในเรื่องเกี่ยวกับประเภทของครอบครัว พบว่า 252 ครอบครัว หรือ 68.48 เปอร์เซ็นต์ เป็นครอบครัวเดี่ยว 116 ครอบครัว หรือ 31.52 เปอร์เซ็นต์ เป็นครอบครัวขยาย ดังตาราง 6

ตาราง 6 ประเภทของครอบครัว

ประเภทครอบครัว	เพศชาย	เพศหญิง	รวม	เปอร์เซ็นต์
ครอบครัวเดี่ยว	148	104	252	68.48
ครอบครัวขยาย	57	59	116	31.52
รวม	195	163	358	100

การขัดเกลาเลี้ยงดูทางด้านการเลือกคู่ของบุตรในชุมชนบ้านไม้ฝาด

ส่งเสริมให้ลูกหลานเป็นผู้ตัดสินใจเลือกคู่ครองได้ด้วยตนเองเมื่อถึงวัยอันควร และในรุ่นลูกหลานมีการแต่งงานกับคนในชุมชนมีปริมาณน้อย ส่วนมากแต่งงานกับคนนอกชุมชนและคนต่างถิ่นมากขึ้น

ความสัมพันธ์ในครอบครัวของบิดา มารดาและเครือญาติในชุมชนบ้านไม้ฝาด

ความสัมพันธ์ในครอบครัวมีความรักความอบอุ่น พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เนื่องจากเป็นการอยู่รวมกันเป็นระบบเครือญาติ

การขัดเกลาทางด้านอาชีพของผู้ให้ข้อข้าวสำคัญในชุมชนบ้านไม้ฝาด

พ่อแม่ปลูกฝังการศึกษาที่ดีให้กับบุตรหลาน โดยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษาจึงทำบุตรหลานประสบความสำเร็จในด้านการประกอบอาชีพที่มั่นคง มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน มีรายได้ที่เหมาะสม และมีความมั่นคงในชีวิตครอบครัว

การขัดเกลาทางการศึกษาและจริยธรรมในชุมชนบ้านไม้ฝาด

มีการส่งเสริมให้บุตรหลานได้รับการเลี้ยงดูเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียน และส่งเสริมให้บุตรหลานได้เล่าเรียนในระดับที่สูงขึ้น มีการปลูกฝังคนในครัวเรือนไม่ดื่มสุรา ไม่สูบบุหรี่ ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง คนในครัวเรือนมีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของชุมชน

ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรมต่อครอบครัวในชุมชนบ้านไม้ฝาด

ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรมต่อครอบครัว จะเห็นว่าขนาดของครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยวที่มีขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่ประกอบสมาชิกในครอบครัวได้แก่ พ่อ แม่ และลูก ที่อยู่รวมกันประมาณ 2-3 คน หรือประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก และปู่ย่า หรือตายาย ที่อยู่รวมกันประมาณ 3 - 5 คน ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารก็ยังคงใช้ภาษาถิ่นได้

ตอนที่ 4 การเปลี่ยนแปลงชุมชนบ้านไม้ฝาดหลังการตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

ความเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม

ความเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมของชุมชนบ้านไม้ฝาด ประชากรในชุมชนมีครอบครัวแบบขยาย มี

วัดเป็นศูนย์รวมจิตใจ เป็นสถานที่ในการประกอบกิจกรรมต่างๆที่มีความสำคัญทางศาสนาและประเพณีต่างๆ สภาพความเป็นอยู่ระบบเครือข่าย มีลักษณะนิสัยประณีตประณีต พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่มีความขัดแย้งทางเชื้อชาติ การเปลี่ยนไปทางสังคมเป็นไปอย่างช้าๆ ปัจจุบันมีครอบครัวขนาดเล็กและขนาดกลาง มีความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่สูงและมีการส่งเสริมให้บุตรหลานมีการศึกษาดี มีการเปลี่ยนทางสังคมเป็นไปอย่างรวดเร็ว

ความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ

ประชากรในชุมชนมีอาชีพทางด้านเกษตรกรรมได้แก่ การทำสวนยางพารา การทำสวนปาล์ม และทำการประมง รายได้หลักในการเลี้ยงดูครอบครัวมาจากการทำสวนยางพารา ในหมู่บ้านจะมีตลาดนัดขายสินค้าสัปดาห์ละ 1 วัน ปัจจุบันคนรุ่นเก่าก็ยังมีอาชีพทำสวนยางพาราและทำการประมง รุ่นลูกหลานมักหันไปรับราชการ หรือทำงานในบริษัท หรือลูกจ้างในส่วนราชการ ส่วนคนรุ่นกลางและคนรุ่นใหม่หันมาประกอบอาชีพค้าขายดังจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันตลาดนัดขายของสัปดาห์ละ 6 วัน เนื่องจากจำนวนนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยมีปริมาณจำนวนมากทำให้เศรษฐกิจในชุมชนมีการขยายมากขึ้น และอีกอาชีพที่คนรุ่นใหม่ในชุมชนและนอกชุมชนให้ความสนใจมาลงทุนเป็นอย่างมากคือ การทำหอพักและบ้านเช่ามากขึ้น จากความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้เศรษฐกิจในชุมชนมีความเจริญ มีการประกอบอาชีพหลัก การประกอบอาชีพรองและอาชีพเสริม ทำให้ประชากรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ประชากรมีแหล่งงานทำใกล้บ้าน

ความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา

ความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ทำให้ประชากรมีการศึกษาที่สูงขึ้นในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท โดยการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อในชุมชนมากยิ่งขึ้น

ความเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรม

ความเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรม ชาวบ้านก็จะเคร่งครัดงานบุญตามประเพณีทางศาสนา ด้านที่อยู่อาศัยก็จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบไปตามยุคสมัย

ความเปลี่ยนแปลงทางด้านสิ่งแวดล้อม

ความเปลี่ยนแปลงทางด้านสิ่งแวดล้อม ช่วยกันดูแลขยะมูลฝอยและสิ่งแวดล้อม มีระบบไฟฟ้าประปาใช้ มีการปลูกจิตสำนึกในการดูแลและรักษาทรัพยากรป่าไม้และแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน

ความเปลี่ยนแปลงทางด้านคมนาคมและเทคโนโลยี

ความเปลี่ยนแปลงทางด้านคมนาคมและเทคโนโลยี มีการคมนาคมที่สะดวก รวดเร็ว มีการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในครัวเรือนเพื่อการศึกษาของบุตรหลาน ซึ่งจะเห็นได้ว่าแต่ละครัวเรือนจะคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตใช้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาวิถีชีวิตชุมชน : กรณีศึกษาครอบครัวชุมชนบ้านไม้ฝาด หมู่ที่ 3 ตำบลไม้ฝาด อำเภอเสีเกา จังหวัดตรัง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างครอบครัว การเลือกคู่ครอง ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว การประกอบอาชีพ การศึกษาและจริยธรรมในชุมชนบ้านไม้ฝาด และการเปลี่ยนแปลงของชุมชน หลังการก่อตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง โดยมีเทคนิควิจัยหลายรูปแบบ ได้แก่ การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การสัมภาษณ์เจาะลึก การสังเกตทั่วไปและการจดบันทึกสนาม โดยสามารถสรุปผลและอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปของประชากรชุมชนบ้านไม้ฝาดในปัจจุบัน พบว่า ในปัจจุบันส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน นับถือศาสนาพุทธ ภาษาพูดใช้ภาษาถิ่นใต้ มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา รายได้ต่อคนเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 6,797 บาท

ตอนที่ 2. ข้อมูลโครงสร้างครอบครัว การเลือกคู่ครอง ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว การประกอบอาชีพ การศึกษาและจริยธรรมในชุมชนบ้านไม้ฝาด พบว่า โครงสร้างครอบครัวส่วนมากเป็นครอบครัวเดี่ยว การเลือกคู่ครองลูกหลานเป็นผู้เลือกคู่ครองได้ด้วยตนเองเมื่อถึงวัยอันควร และในรุ่นลูกและรุ่นหลานมีการแต่งงานกับคนต่างถิ่นมากขึ้น ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวมีความรักความอบอุ่น พี่งพาทอาศัยซึ่งกันและกัน มีการอยู่รวมกันเป็นระบบเครือญาติ ประกอบอาชีพทำสวน รับจ้างทั่วไป ธุรกิจส่วนตัว พนักงานบริษัท ค้าขาย รับราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และทำการประมง การศึกษาและจริยธรรมพ่อแม่ปลูกฝังการศึกษาที่ดีให้กับบุตรหลาน ปลูกฝังคนในครัวเรือนไม่ดื่มสุรา ไม่สูบบุหรี่ ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา และส่งเสริมให้มีส่วนร่วมการทำกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของชุมชน

ตอนที่ 3. ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงชุมชนบ้านไม้ฝาดหลังการตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง พบว่า

การเปลี่ยนแปลงระดับครอบครัว โครงสร้างครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวแบบพี่งพาทอาศัยซึ่งกันและกัน อยู่รวมกันเป็นระบบเครือญาติเหมือนในอดีต ครอบครัวส่งเสริมให้บุตรหลานศึกษาต่อในระดับสูง ปลูกฝังไม่ให้ดื่มสุรา ไม่ให้สูบบุหรี่ ให้ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาและให้มีส่วนร่วมกับการทำกิจกรรมสาธารณะ มีการใช้เครื่องอำนวยความสะดวกมากขึ้น

การเปลี่ยนแปลงระดับชุมชน ความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ ชุมชนมีความหลากหลายของการประกอบอาชีพ การคมนาคมสะดวกมากขึ้น สาธารณูปโภค ด้านไฟฟ้า ประปา พบว่า มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ราคาที่ดินสูงมากขึ้นหลายเท่าตัว ทำให้มีคนที่ต่างถิ่นเข้ามาอาศัยในชุมชนมากขึ้น มีปัญหาสังคมเกิดขึ้นมากกว่าในอดีต ด้านสิ่งแวดล้อมมีปัญหาปริมาณขยะมากขึ้น

การอภิปรายผลการศึกษา

ตอนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปของประชากรชุมชนบ้านไม้ฝาดในปัจจุบัน พบว่า ในปัจจุบันส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน นับถือศาสนาพุทธ ภาษาพูดใช้ภาษาถิ่นใต้ มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา รายได้ต่อคนเฉลี่ยต่อเดือนเท่ากับ 6,797 บาท ซึ่งต่ำกว่ารายได้ต่อคนเฉลี่ยต่อเดือนของประชากร

ของประเทศไทยเมื่อธันวาคม 2554 ที่มีรายได้เท่ากับ 7,340 บาท

(<http://www.nic.go.th/search1/showDetail.asp?url1=http://ws.nic.go.th/wservice/public/3332&tGraph=1>)

ตอนที่ 2. ข้อมูลโครงสร้างครอบครัว การเลือกคู่ครอง ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว การประกอบอาชีพ การศึกษาและจริยธรรมในชุมชนบ้านไม้ฝาด โครงสร้างครอบครัวส่วนมากเป็นครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวส่งเสริมให้ลูกหลานเป็นผู้เลือกคู่ครองได้ด้วยตนเองเมื่อถึงวัยอันควร และในรุ่นลูกและรุ่นหลานมีการแต่งงานกับคนต่างถิ่นมากขึ้น ลักษณะของคู่ครองเป็นระบบผัวเดียวเมียเดียว(Monogamy) เมื่อแต่งงานแล้วในอดีตคู่สมรสจะไปอาศัยกับครอบครัวญาติฝ่ายสามี(Patrilocal Residence) ปัจจุบันสมรสแล้วจะเลือกเองว่าจะไปอยู่ที่ใด (Neolocal Residence) อำนาจในครอบครัวผู้ชายจะเป็นใหญ่ (Patriarchal) ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวมีความรักความอบอุ่น พี่พวอาศัยซึ่งกันและกัน มีการอยู่รวมกันเป็นระบบเครือญาติ พ่อแม่ปลูกฝังการศึกษาที่ดีให้กับบุตรหลาน ซึ่งให้เห็นความสำคัญของการศึกษาและมีการส่งเสริมให้มีการเรียนในระดับสูงจนถึงระดับปริญญาตรี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่อง แนวทางในการสร้างความเข้มแข็งในสถาบันครอบครัวขององค์การบริหารส่วนตำบลชัยบุรี อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า สภาพทั่วไปของครอบครัวที่มีผลต่อความเข้มแข็งหรือไม่เข้มแข็งของครอบครัว คือ อาชีพ ระดับการศึกษา อายุแรกสมรส และรายได้ของหัวหน้าครอบครัว แนวทางในการสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวจะต้องมุ่งเน้นด้าน การศึกษา การมีงานทำ รายได้ รวมทั้งการดูแลเยาวชนไม่ให้มีคู่ครองก่อนวัยอันควร (ณรงค์ ยิ้มสุด, 2552) มีการปลูกฝังคนในครัวเรือนไม่ดื่มสุรา ไม่สูบบุหรี่ ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง และครอบครัวส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของชุมชน

ตอนที่ 3. ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงชุมชนบ้านไม้ฝาดหลังการตั้งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง พบว่า

การเปลี่ยนแปลงระดับครอบครัว โครงสร้างครอบครัวเปลี่ยนจากครอบครัวขยายเป็นครอบครัวเดี่ยว มีการแต่งงานกับคนต่างถิ่นมากขึ้นกว่าในอดีต ความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวแบบพี่พวอาศัยซึ่งกันและกัน อยู่รวมกันเป็นระบบเครือญาติเหมือนในอดีต ครอบครัวมีทัศนคติที่ดีส่งเสริมให้บุตรหลานศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นโดยมีค่านิยมให้เรียนจบระดับปริญญาตรี ปลูกฝังไม่ให้ดื่มสุรา ไม่ให้สูบบุหรี่ ให้ปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาและให้มีส่วนร่วมกับการทำกิจกรรมสาธารณะเหมือนในอดีต มีการใช้เครื่องอำนวยความสะดวกมากขึ้น เช่น เครื่องซักผ้า โทรศัพทมือถือ จานดาวเทียม อินเทอร์เน็ตมากขึ้น มีค่านิยมในการชื้อยานพาหนะ เช่น รถยนต์ เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงระดับชุมชน ความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ ชุมชนมีความหลากหลายของการประกอบอาชีพมากขึ้น เช่น ประกอบอาชีพค้าขายอาหาร ร้านเสริมสวย ร้านค้าโชห่วย และประกอบอาชีพบริการให้เช่าหอพักนักศึกษา เป็นต้น โดยสรุปชุมชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้นจากอดีต ประชากรทำงานใกล้บ้านมากขึ้น เนื่องจากมีการทำธุรกิจต่างๆ รอบมหาวิทยาลัยทำให้มีการจ้างงานเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาวิถีชีวิตชุมชนริมคลองบางกรวยในพื้นที่เทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี พบว่า วิถีชีวิตด้านเศรษฐกิจ ชาวชุมชนริมคลองบางกรวยเชี่ยวชาญการปลูกทุเรียนที่มีรสชาติที่ดีและมีชื่อเสียงระดับประเทศ ปัจจุบันลูกหลานมักหันไปรับราชการหรือทำงานบริษัท (เกรียงศักดิ์ สอนจันทร์, 2553) การคมนาคมสะดวกมากขึ้นมีการพัฒนาถนนภายในชุมชนให้มีความสะดวกสบาย สาธารณูปโภค ด้านไฟฟ้า ประปา พบว่า มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วจนมีความสมบูรณ์มากกว่าอดีตอย่างมาก เช่น ไฟฟ้าเสถียรกว่าในอดีตเป็นอย่างมาก มีระบบประปาทั่วถึง มีตู้เอทีเอ็ม เป็นต้น ราคาที่ดินสูงมากขึ้นหลายเท่าตัว ทำให้มีการแบ่งที่ดินขาย ทำให้มีคนต่างถิ่นเข้ามาอาศัยในชุมชนมากขึ้น มีประชากรแฝงอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น นักศึกษา บุคลากรของมหาวิทยาลัย เป็นต้น มีปัญหาสังคมเกิดขึ้นมากกว่าในอดีต เช่น ปัญหาลักขโมย ปัญหา

อาชญากรรม ปัญหายาเสพติด เพิ่มขึ้นมากขึ้นกว่าในอดีตเป็นอย่างมาก ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาปริมาณขยะมากขึ้น

แนวโน้มของชุมชนไม่ฝืดในอนาคต 10 ปีข้างหน้าจะเป็นสังคมวัยชรา จะขาดแรงงานในชุมชน และครอบครัวจะมีรายจ่ายเพิ่มมากขึ้นสอดคล้องกับผลการวิจัยการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชุมชนชนานเมืองด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการศึกษา (สมบูรณ์ มีบุญ, 2543)

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ควรมีการเปรียบเทียบวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกันของรุ่นพ่อ แม่และรุ่นลูก
2. ควรมีการศึกษาบทบาทของผู้นำครอบครัวระหว่างเพศชายกับเพศหญิง
3. ควรมีการสัมภาษณ์เจาะลึกรุ่นเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี
4. ควรมีการศึกษาลักษณะครอบครัวของเยาวชนที่มีต่ำกว่า 20 ปี ในด้านการอบรมเลี้ยงดูบุตรและด้านการศึกษา

บรรณานุกรม

- เกரியงค์ดี สวณจันทร์. 2553. รูปแบบการพัฒนาวิถีชีวิตชุมชนริมคลองบางกรวยในพื้นที่เทศบาลเมืองบางกรวย จังหวัดนนทบุรี. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองส่วนท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- งามพิศ สัตย์สงวน. 2545. สถาบันครอบครัวของกลุ่มชาติพันธุ์ในกรุงเทพมหานคร: ศึกษากรณีครอบครัวไทยโซ่ง. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- งามพิศ สัตย์สงวน. 2551. สถาบันครอบครัวของกลุ่มชาติพันธุ์ในกรุงเทพมหานคร: ศึกษากรณีครอบครัวไทยญวน. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ ยิ้มสุด. 2552. แนวทางในการสร้างความเข้มแข็งในสถาบันครอบครัวขององค์กรบริหารส่วนตำบลชัยบุรี อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองส่วนท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พระธรรมาภรณ์ ขยาภิน.น.โท (จันทน์). 2553. ศึกษาวิธีการถ่ายทอดหลักพุทธจริยธรรมแก่เยาวชนของสถาบันครอบครัว : ศึกษากรณี ครอบครัวผู้ประกอบอาชีพทำสวนยาง อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่ . ปริญญาโทพุทธศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระมหาสุรไกร คงบุญवास. 2553. กระบวนการนโยบายส่งเสริมสถาบันครอบครัวไปปฏิบัติ : ศึกษาศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนจังหวัดนครนายก. ปริญญาสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. 2524. สถาบันทางสังคม. กรุงเทพฯ.
- ศิริรัตน์ แอดสกุล. 2543. ครอบครัว : สารน่ารู้. กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบุญ มีบุญ. 2543. การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชุมชนชาวเมืองทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและการศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษานอกระบบ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อภิญา พวงศรี. 2550. ความคิดเห็นของผู้บริหารสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและผู้นำชุมชนในการสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองส่วนท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Burgess, W. Ernest. 1971. *The Family: Form Tradition to Companionship*. New York: Van Nostrand Rienhold.
- Esheleman , J. Ross. 2000. *The Family*. Boston : Allyn and Bacon.